

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

**BAKALÁŘSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM
2010 – 2013**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Klára Zymonová

**Konflikty v partnerských vztazích a jejich vliv na stabilitu
vztahu**

Praha 2013
Vedoucí bakalářské práce:
PhDr. Milena Krislová

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

**BACHELOR FULL-TIME STUDIES
2010 - 2013**

BACHELOR THESIS

Klára Zymonová

**Conflicts in relationships and their influence on the stability
of the relationship**

Prague 2013
The Bachelor Thesis Work Supervisor:
PhDr. Milena Krislová

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Jméno autorky Klára Zymonová

Poděkování

Chtěla bych poděkovat vedoucí bakalářské práce PhDr. Mileně Krislové za poskytnutí cenných a odborných rad, které mi předávala při zpracování mé bakalářské práce.

Dále chci poděkovat své rodině a přátelům, kteří mi byli oporou a po celou dobu mě podporovali.

Anotace

Bakalářská práce se ve své teoretické části zabývá partnerskými vztahy lidí, jejich vývojem a fázemi, nejčastějšími konflikty, které celé partnerství provázejí, příčinami těchto konfliktů včetně vlivu médií a jejich působením na stabilitu vztahu.

V praktické části je použita dotazníková metoda, v níž jsou do určité míry potvrzeny či naopak vyvráceny předem stanovené hypotézy týkající se tématu konfliktů partnerských vztahů.

Klíčové pojmy

Domácí násilí, dotazníková šetření, konflikty, mediální vlivy, nevěra, nevhodná komunikace, partnerské vztahy, vývoj partnerství, žárlivost.

Annotation

The theoretical section of this bachelor thesis describes intimate relationships, their developmental stages, the most common conflicts that accompany partnerships, and causes of these conflicts including the influence of media and its effects on the stability of the relationship.

The empirical section of the thesis uses the method of questionnaires to confirm or refute previously posed hypotheses regarding the topic of this thesis.

Key words

Cheating, conflicts, development of partnerships, domestic violence, inappropriate communication, jealousy, surveys, media influences, relationships.

OBSAH

ÚVOD	8
TEORETICKÁ ČÁST	10
1 Postavení muže a ženy v historii a dnes	11
2 Vývoj partnerského vztahu	13
2.1 Výběr partnera	13
2.2 Zamilování	15
2.3 Láska a přátelství	16
2.4 Partnerská krize a rozchod	17
3 Konflikty	21
3.1 Vymezení pojmu	21
3.1.1 Interpersonální konflikty	22
3.1.2 Intrapersonální konflikty	23
3.2 Styly řešení konfliktů	24
3.3 Psychopatologie a psychoterapie žen a mužů	25
4 Typy konfliktů	27
4.1 Žárlivost	27
4.2 Nevěra	31
4.3 Domácí násilí	34
4.4 Nevhodná komunikace	37
4.4.1 Verbální komunikace	37
4.4.2 Nonverbální komunikace	39
5 Mediální vliv na partnerství	41
5.1 Mediální ideál	41
5.2 Virtuální realita	43
5.3 Televize a její negativní vliv na fungování vztahu	44
PRAKTICKÁ ČÁST	47
6 Průzkum	48
6.1 Cíl průzkumu a stanovení hypotéz	48
6.2 Realizace průzkumu	49
6.3 Výsledky průzkumu	50
6.4 Vyhodnocení hypotéz	67
6.4 Interpretace výsledků	69
ZÁVĚR	72
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	74
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	76
SEZNAM PŘÍLOH	78

ÚVOD

Partnerské vztahy jsou jedněmi z nejsložitějších mezilidských vztahů vůbec a týkají se každého z nás. Nedílnou složkou každého vztahu jsou konflikty. Není lehké porozumět mechanismu jejich vzniku a předcházet jim je oříškem nejen pro všechny laiky, ale mnohdy i pro odborníky. Autorka bakalářské práce považuje téma partnerství a řešení eventuálních konfliktů za celospolečensky důležitý problém. Nikdo není v životě izolován, všichni jsou členy určité společnosti, a proto je důležité být si vědom zásad a zákonitostí partnerských vztahů a úskalí, do kterých se člověk v kontaktu s jinou osobou může dostat. Ve své práci se autorka pokusí zmapovat a pojmenovat vztahy mezi lidmi, poukázat na řešení konfliktů a uvést některé zásadní okolnosti, které mají na vývoj partnerství vliv.

Práce je rozdělena do dvou částí, teoretické a praktické. Cílem je zjistit a analyzovat, co vše může přispět k tomu, aby byl partnerský vztah stabilní a trvalý.

První kapitola teoretické části se zabývá komparací muže a ženy, jejich postavením ve společnosti v historii a dnes. V bakalářské práci jsou uváděny příklady teorií geneze lidského rodu a způsoby, jakými se jedinci vyvíjeli. Muži i ženy měli z historického hlediska rozdílné postavení ve společnosti a tato odlišnost se i přes mnohé emancipační snahy projevuje dodnes. Druhá kapitola pojednává o jednotlivých fázích partnerských vztahů počínaje výběrem partnera až po partnerskou krizi a rozchod. Třetí kapitola definuje pojem konflikt a jeho možné dělení. Nelze opomenout ani exkurz do problematiky psychopatologie a psychoterapie žen a mužů. Ve čtvrté kapitole jsou analyzovány nejběžnější příčiny konfliktů a situace, které celé partnerství ohrožují. Jsou zde podrobně vysvětleny pojmy jako je žárlivost, nevěra či domácí násilí. V jedné z podkapitol je poukázáno na nejčastější komunikační vady v partnerských vztazích, jejichž příčiny a důsledky si mnozí z nás ani neuvědomují. Pátá a zároveň poslední kapitola teoretické části je věnována působení médií, která také mohou kvalitu partnerského soužití ovlivnit. Zde je zmínka především o tzv. ideálu krásy, s nímž se v mediálním světě setkáváme takřka denně, virtuálnímu seznamování, které má svá pozitiva ale i negativa, která nelze brát na lehkou váhu, a v neposlední řadě také vliv televize, kvůli němuž mnohdy lidé zapomínají rozlišovat realitu od fikce.

Cílem druhé, tedy praktické části práce je zmapování názorů a zkušeností určité části společnosti v oblasti konfliktů partnerských vztahů pomocí dotazníkové metody. Na základě tohoto šetření se autorka pokusí potvrdit či naopak vyvrátit předem stanovené hypotézy.

TEORETICKÁ ČÁST

„Láska je jak dým, jak vdech se rozplyne, láska je plamen, který v očích žhne, láska je moře vyplakaných slz, láska, jak každý ví, je zákeřný jed i balzám hojivý.“¹

(William Shakespeare)

1 Postavení ženy a muže v historii a dnes

Lidé se vyvíjeli tisíce let a cesta jejich vývoje byla dlouhá. Teorii vývoje člověka je několik. Za zřejmě nejrozšířenější ze všech je považována teorie člověka – lovce, kterou zaujímali strukturální funkcionalisté. Před cca 12 – 28 miliony let tvořila subtropická vegetace přirozené životní prostředí našich předků. Postupně s vysycháním rozsáhlých oblastí a dalšími klimatickými změnami však začala mizet a lidoopi tak byli přinuceni sestoupit s korun stromů do otevřeného prostředí. Díky následujícím adaptačním změnám, které probíhaly, došlo i k tzv. bipedii, tedy vzpřímenému postoji na dvou končetinách, a tím se uvolnily ruce, které začaly sloužit k ohmatávání, trhání a sbírání předmětů a potravy. Postupným rozvojem řeči začal růst objem mozku, a tudíž i celé hlavy. Mláďata se rodila již v ranějším stádiu vývoje a jejich závislost na matce byla nezbytná i po porodu. Kvůli tomu se samice nemohla volně pohybovat v terénu, musela se starat o potomka, a tak byla role lovce a živitele rodu přenechána výlučně samcům, kteří se spojovali do tlup a vydávali se hledat potravu. Postupně se tak začali vytvářet adaptivní rysy, které u obou pohlaví vnímáme i dnes. U žen se vyvíjela empatie, péče o druhé, ale i určitá závislost na mužích. U nich se pro změnu začala projevovat agresivita, síla a dominance.²

Jsou však i teorie, které se svým obsahem od výše uvedené značně liší. Podle Curanna a Renzettiho se mnoho antropologů domnívá, že předchůdci lidí opustili lesy z důvodu rostoucího rozmnožování, nikoli kvůli klimatickým podmínkám. Díky potřebám využití zdrojů sloužících k obživě a ochraně rodu se začaly vytvářet nové strategie přežití a adaptační změny, jednou z nich byla již zmiňovaná vzpřímená chůze. Antropologové sice přiznávají rané rození mláďat, nicméně vylučují závislost samice na

¹ *Citáty slavných osobností*. [online]. © 2010 [cit. 2013-02-04]. Dostupné z: <http://www.citaty-slavných.cz/kategorie/o-ce/>

² LOVEJOY, TIGER, FOX, In: RENZETTI, C. M. a D. J. CURRAN. *Ženy, muži a společnost*, 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003. s. 25-26. ISBN 80-246-0525-2.

samci. Naopak se domnívají, že ženy musely být mnohem vynalézavější, jelikož jim situaci shánění potravy značně stěžovala péče o potomka. Protože jej musely mít při sběru potravy neustále u sebe, vymýšlely různá nosítka či uzlíky, do nichž by potomky daly, a měly tak volné ruce ke sběru. Tato teorie tedy vyvrací jakoukoli domněnku o závislosti žen na mužích, ba naopak upozorňuje na to, že ženy byly schopny obstarat potravu jak sobě tak dítěti a ochránit ho před nebezpečím. Pasivitu žen tedy odmítají.³

Otázku, která z teorií je založena na pravdě, lze jen těžko zodpovědět, nicméně z obou zmíněných příkladů vyplývá, že muž fungoval po mnoho let jako lovec, eventuálně živitel rodiny a žena byla tzv. ochránkyní rodinného krbu, pečovala o domácnost a potomky.

Ženy v porovnání s muži v historii prošly vzhledem ke svému postavení ve společnosti daleko více změnami. V dnešní době mohou ženy zastávat i dříve ryze mužská zaměstnání a vydobýly si stejná politická a společenská práva jako mají muži. O jejich ratolesti se během dne postará školka či škola a určitou roli hraje i mechanizace domácnosti, která od ženy nevyžaduje tolik času stráveného doma.⁴

Přesto jsou podle Karstena ženy v mnoha oblastech života stále diskriminovány muži. Kvůli jejich mateřské roli zůstávají i nadále znevýhodněny např. v oblasti vzdělání a zaměstnání, kdy jim v tomto směru nezůstává tolik prostoru pro seberealizaci jako mužům. V případě těhotenství musí zaměstnání přerušit a i po mateřské dovolené jim péče o dítě zabere více času. Ukončí-li partneři vztah či manželství, je převážně na ženě, aby se o potomka postarala a zůstala mu oporou. Nižší platové podmínky se také dotknou převážně ženy, přesto, že zastává stejnou pozici v zaměstnání jako muž. To se později projeví na výši důchodu, což vede v mnoha případech k finanční závislosti žen na mužích.⁵

³ BLEIER, SLOCUM, TANNER a ZIHLMAN In RENZETTI, C. M. a D. J. CURRAN. *Ženy, muži a společnost*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003. s. 26. ISBN 80-246-0525-2.

⁴ PONĚŠICKÝ, J. *Fenomén ženství a mužství: Psychologie ženy a muže, rozdíly a vztahy*. 1. vyd. Praha: Triton, 2003. s. 115. ISBN 80-7254-350-4.

⁵ KARSTEN, H. *Ženy – muži: Genderové role, jejich původ a vývoj*. 1. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 139. ISBN 80-7367-145-X.

2 VÝVOJ PARTNERSKÉHO VZTAHU

2.1 Výběr partnera

Podle předního českého psychologa a autora knihy *Výběr partnera* Šmolky je přibližně polovina všech partnerských selhání připisována nedostatku dovedností, které jsou pro partnerství nepostradatelné. Druhá polovina nevydařených vztahů bývá zapříčiněna nevhodným výběrem partnera.⁶

Karsten ve své knize uvádí, že pro muže je při výběru partnerky důležitá převážně její tělesná přitažlivost a vzhled. Ženy naopak hledí na rozum, sílu, výkonnost, osobnost a socioekonomický status muže, což dokazuje mnoho studií. Podle autora se dají tyto faktory vysvětlit z části evolucí. Zatímco pro muže je zásadní to, aby jeho partnerka byla zdravá a schopná reprodukce, což je po tělesné stránce zjevné, ženám jde o to, aby byl jejich druh fyzicky zdatný či ekonomicky zajištěný tak, aby byl schopen se postarat o ni i o společné potomky a zajistil tak stabilitu rodiny.⁷

Šmolka řadí fázi výběru partnera do dvou obecných principů:

Výběr na principu podobnosti (homogamie) – v kultuře, v níž žijeme, si lidé vybírají partnery různými způsoby. Častým jevem bývá homogamie věku, vzdělanosti ale i sociálního postavení, rasy či národnosti. Sezdání partneri ze zřetelně odlišných kultur jsou i přes neustále rostoucí multikulturní vyspělost společnosti spíše zvláštností, alespoň tomu tak je v České republice.

Výběr na principu odlišnosti (heterogamie) – v této souvislosti má autor na mysli spíše princip recipročního doplňování. Ona odlišnost by zde neměla být brána příliš doslova, jelikož by se mohlo výrazné protikladné chování jedincům vymknout. Heterogamie funguje často kupříkladu v situacích, kdy je jeden z partnerů dominantní, při sporu trvá na svém a není ochoten se podřízovat, a druhý je naopak submisivní, schopný dominantnímu jedinci ustoupit a přizpůsobit se. V případě odlišnosti zájmů

⁶ ŠMOLKA, P. *Výběr partnera: Pro nezadané i zadané*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. s. 8. ISBN 80-247-1080-3.

⁷ KARSTEN, H. *Ženy – muži: Genderové role, jejich původ a vývoj*. 1. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 119. ISBN 80-7367-145-X.

a sociálních hodnot mívá v mnoha případech partnerský vztah spíše destruktivní následky.⁸

Matějková ve své knize uvádí 6 teorií volby partnera:

Duplikační teorie rodičovského principu (Budy) – základ tohoto způsobu volby partnera lze nalézt v psychoanalýze. Jedná se o situaci ve výběru partnera, v níž se jedinec musí zřít jednoho z rodičů opačného pohlaví jako sexuálního partnera, ne vždy se to však zcela podaří. Proto si např. muž hledá partnerku, jež se podobá jeho matce, a naopak žena si vybírá partnera podobného svému otci.

Duplikační sourozenský princip (Toman) – volba partnera je v této teorii podřízena sourozenskému postavení. Je-li muž prvorozený, lépe se mu bude žít s partnerkou, která má staršího bratra a narodila se jako druhá. V případě, že oba partneři jsou prvorození, jsou zvyklí rozhodovat o mnoha věcech a nést za ně zodpovědnost, dochází často ke konfliktům.

Teorie komplementarity potřeb (Winch) – v tomto případě platí pravidlo přitahujících se protikladů. Muž s dominantní osobností tedy bude preferovat spíše ženy, které jsou submisivní a častěji se přizpůsobují.

Teorie výměny – Teorie, v níž hrají hlavní roli osobnostní rysy obou partnerů. Je-li například muž úspěšný v profesním životě a je schopen svou rodinu finančně zabezpečit, bude od své partnerky očekávat především pečovatelský přístup.

Teorie návratu domů (De Angelis) – pro teorii návratu domů je charakteristický emocionální stav prožívaný v dětství. Nezáleží přitom na tom, zda jsou dané prožitky pozitivní či negativní. Pokud byl kupříkladu otec alkoholik či agresor, bude si žena podvědomě hledat partnera, který bude vykazovat podobné chování, jako dříve její otec i přesto, že ve vztahu nebude šťastná.⁹

Teorie dokončování neuzavřených emocionálních situací z dětství (De Angelis) – Matějková tuto teorii vysvětluje následovně: „*Naše podvědomá mysl se snaží dokončit neuzavřené emocionální zkušenosti z dětství tím, že nás přivede k volbě partnera, s nímž budeme opakovaně prožívat dramata svého dětství.*“¹⁰ V praxi to znamená, že pokud jedinec vyrůstá s rodiči, od nichž se mu příliš vlídnosti a lásky

⁸ ŠMOLKA, P. *Výběr partnera: Pro nezadané i zadané*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. s. 11-13. ISBN 80-247-1080-3.

⁹ MATĚJKOVÁ, E. *Jak řešit konflikty a problémy v partnerských vztazích*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. s. 31-32. ISBN 978-80-1832-3.

¹⁰ Tamtéž, s. 32.

nedostává, v budoucnu si s největší pravděpodobností bude vybírat partnera, který se k němu bude chovat podobným způsobem.

2.2 Zamilování

Zamilování se je podle Poněšického výjimečný stav, při němž se jedná o „narcistické splývání představy sama sebe se svou vlastní ideální představou i ideální představou druhého.“¹¹ Znamená to tedy jistý pocit dokonalé harmonie a souznění s druhým, kdy se jedinec nemusí před nikým přetvařovat a může být sám sebou. Je to období, kdy se oba partneři vůči sobě vzájemně otevírají jak po duševní tak i po fyzické stránce.

Matějková definuje fázi zamilovanosti jako „šťastné období, kdy jsme plni euforie a odvahy.“¹² Zamilovaní lidé vidí svět kolem sebe růžovými brýlemi, vše se zdá být příliš jednoduché a idylické. Důvodem tohoto chování jsou hormony. U lidí, kteří jsou čerstvě zamilovaní, se v mozku vylučuje tzv. hormon zamilovanosti, fenylethylamin a vyskytuje se zvýšená hladina serotoninu, jenž je právem nazýván hormonem štěstí. Podle autorky je délka trvání prvotní fáze zamilovanosti různá. Většinou však mizí po dvou až třech letech, často i mnohem dříve.

- **0-3 měsíce** – období, v němž se zatím pro sebe ještě cizí partneři snaží vzájemně sblížit a zjišťují, zda o sebe mají zájem. U obou partnerů převládá okouzlení z nově navázaného přátelství, převládá silná sexuální přitažlivost a harmonie. Milenci se často svěřují s těmi nejintimnějšími touhami a sny, které by se v dalším déle trvajícím období jen obtížně zjišťovaly. Je třeba uvést, že během této fáze se partneři vnímají velmi nekriticky a přehlížejí věci, které by jim v běžném životě nebyly příjemné a netolerovali by je.
- **3-6 měsíců** – období, v němž se partneři stávají oficiálním párem a postupně poznávají zvyky toho druhého, seznamují se s jeho rodinou a blízkými. Dochází zde také k větší angažovanosti a mnohem intenzivnějšímu sblížení

¹¹ PONĚŠICKÝ, J. *Fenomén ženství a mužství: Psychologie ženy a muže, rozdíly a vztahy*. 1. vyd. Praha: Triton, 2003. s. 133. ISBN 80-7254-350-4.

¹² MATĚJKOVÁ, E. *Jak řešit konflikty a problémy v partnerských vztazích*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. s. 11. ISBN 978-80-1832-3.

po emocionální stránce. Je třeba se rozhodnout, zda bude vztah fungovat i v budoucnosti a má smysl v něm pokračovat, jestli nedochází k negativním jevům, které by poškozovaly zdravé soužití mezi partnery.

- **Déle než 6 měsíců** - jestliže jsou spolu dva lidé delší dobu než je šest měsíců, jedná se o dlouhodobý vztah, v němž se začínají partneři proti sobě poprvé ohrazovat a vznikají první konflikty týkající se životních cílů a očekávání. Oba milenci by již měli být v plné míře seznámeni se zvyky, koníčky a odlišnostmi toho druhého, setkávají se s lidmi, se kterými je v kontaktu partner. Problém může nastat v odlišnosti zájmů okruhu přátel obou partnerů, kdy se například muž rád setkává s lidmi, kteří jsou intelektuálně založeni a tráví volný čas návštěvami kulturních akcí, naopak žena se se svými konzumními přáteli ráda schází v barech u sklenice vína.¹³

2.3 Láska a přátelství

Po odeznění zamilovanosti, obvykle kolem třetího roku vztahu, se začne objevovat láska. Matějková uvádí, že v této fázi vztahu jde již o trvalý cit, v němž se oba partneři cítí být milováni, vztah jim dodává pocit bezpečí a cítí vzájemnou oddanost. Jedná se o pominutí prvotní euforie, která panovala v období zamilovanosti, exploze sexuálního života se pomalu ochlazuje a dochází k určitému stereotypu, jenž jedinci vnímají pozitivně. Oproti předchozí fázi, která je plná impulzů a očekávání, je láska tišší cit, kdy se partneři těší ze své přítomnosti, je pro ni typická péče o druhého a vzájemná úcta, bez níž by vztah nemohl fungovat tak, jak má. Potřeba častého povídání si již není tak silná. Vzhledem k charakteristice tohoto období se může nevypělým jedincům jevit tato fáze partnerství jako ochlazení vztahu nebo mohou pociťovat určité známky jednotvárnosti.

Matějková uvádí dva typy patologické lásky (Wile):

- **Láska romantická** – osoba není schopna vnímat realitu a idealizuje si partnera a vztah podle svých vlastních představ. Vyhýbá se konfliktům a vztahovým

¹³ MATĚJKOVÁ, E. *Jak řešit konflikty a problémy v partnerských vztazích*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. s. 11-13. ISBN 978-80-1832-3.

sporům, odmítá vidět jakékoli odlišnosti a nedostatky druhého milence, kterého vnímá spíše jako identické dvojče.

- **Láska reaktivní** – protikladným typem romantické lásky je jedinec, který prožívá vztahové rozkoly příliš silně a dokáže vnímat pouze negativní stránky vztahu. Řeší je neustálým hovořením o nich, vynáší tak své pocity nespokojenosti a odlišnosti navenek.¹⁴

Přátelská láska se objevuje po cca 18 až 20 letech společně stráveného vztahu. Charakterizuje ji především důvěra, oddanost a pocit bezpečí. Partneři spolu prožívají klidný život, navzájem se respektují a mají strach o druhého. V tomto období se již exploze vášně a romantiky nevyskytují.

3.4 Partnerská krize a rozchod

Průběh vztahu podle Karstena určují spíše ženy svými postoji a způsoby chování. Dalo by se říci, že jsou těmi, co zásadně přispívají ke kvalitnímu soužití. Autor uvádí, že ženy vnímají jakékoli negativní změny ve vztahu mnohem dříve a silněji než muži. Ať už jde o emoční nesoulad, zhoršení v oblasti komunikace či sexuality, jsou schopny řešit konflikty v partnerském soužití rozhovory nebo vyhledáním odborné pomoci častěji než jejich partneři. Ti se snaží problémy spíše zamlčovat a neradi o nich hovoří.¹⁵

Neustálé zamlčování a ignorování konfliktů vede k jejich hromadění a končí ve většině případů rozpadem vztahu, jehož iniciátorkami jsou především ženy, pro něž je takováto situace jediným možným řešením. Muži podle Karstena snášejí rozchody mnohem hůře než jejich partnerky. Nejenže se často musejí stěhovat pryč ze společné domácnosti, mnohdy utrpí i emocionální ztrátu, ztrátu přátel a známých.

Karsten ve svém díle uvádí statisticky podložené případy, v nichž nejčastěji dochází k rozvodu:

- má-li již jeden z partnerů s rozvodem zkušenost,

¹⁴ MATĚJKOVÁ, E. *Jak řešit konflikty a problémy v partnerských vztazích*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. s. 14-15. ISBN 978-80-1832-3.

¹⁵ KARSTEN, H. *Ženy – muži: Genderové role, jejich původ a vývoj*. 1. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 120-121. ISBN 80-7367-145-X.

- má-li muž nízké příjmy,
- má-li žena nízké vzdělání.¹⁶

Matějková rozdělila partnerskou krizi do několika skupin podle délky trvajících vztahu:

Krize 3. roku

Období, kdy se vytrácí fáze zamilovanosti, v níž byli oba partneři okouzleni jeden druhým, plní života a energie, a nastává dlouhodobý vztah. Podle Matějkové délka krize třetího roku trvá přibližně jeden rok a může vyústit v konec vztahu. Partneři přestávají mít pochopení pro zvyky a potřeby druhého, přestávají se navzájem obdivovat a začínají vidět negativní rysy osobnosti druhého. Díky přehlížení partnerových nedostatků a určité idealizaci, která probíhala ve fázi zamilovanosti, jedinci konečně začínají vnímat realitu, která jim byla pod rouškou euforie a vášně zakryta, může jim připadat, že se jejich partner náhle změnil či odhodil stud a začal se konečně projevovat v pravé podobě. V této době se partnerství postupně začíná formovat do stavu přátelství, v němž oba partneři čím dál více oceňují vzájemný soulad názorů, zodpovědnost, pocit bezpečí a uznání.

Autorka zmiňuje, že je to též období, v němž se často rodí potomci, s čímž přicházejí zásadní změny v životním stylu muže i ženy. Je třeba se zříci svých zájmů a přání ve prospěch nově vzniklé rodiny, která vyžaduje neustálou pozornost. Na partnery je vyvíjen tlak, při němž mohou mít pocit stálého přizpůsobování se druhému. Je nutné, aby se oba milenci naučili navzájem těmto změnám přizpůsobovat.¹⁷

Krize 7. roku

Po sedmém roce vzájemného soužití začíná ve vztahu dominovat stabilita a klid. Péče o děti již nevyžaduje tolik času, jelikož jsou o něco starší a samostatnější. V tomto období sice nedochází k tak ostrým sporům, jako tomu bylo v předchozím období kolem třetího roku vztahu, neznámá to však, že by žádné konflikty nebyly. Krize není nijak hluboká, ale zato v mnohých případech dlouholetá.

Podle Matějkové existují dva nejčastější důvody vzniku této krize. První možnost tkví ve stereotypu a příliš zaběhlém chování obou partnerů. Oba se navzájem

¹⁶ KARSTEN, H. *Ženy – muži: Genderové role, jejich původ a vývoj*. 1. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 135-136. ISBN 80-7367-145-X.

¹⁷ MATĚJKOVÁ, E. *Jak řešit konflikty a problémy v partnerských vztazích*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. s. 16-17. ISBN 978-80-1832-3.

velmi dobře znají, tudíž vzniká pocit, že už se navzájem nemohou ničím překvapit. Stereotypy jsou v této fázi vztahu již tak běžné, že je poměrně těžké a mnohdy i nedůvěryhodné snažit se je měnit. Občas jsou partneři jednoduše líní tento klidný a zaběhnutý systém měnit a narušovat jeho strukturu. Důležitou podmínkou pro vzájemné setrvání v idylickém vztahu je také vhodnost správně zvolených kompromisů. Není-li tomu tak, cítí se jedinec v takovém soužití spíše jako vězeň v příliš pohodlném, ale jemu nic neříkajícím životním stylu. Komunikace je zaměřena především na témata týkající se dětí a domácnosti. Chybí zde sdělování svých intimních pocitů, přání a očekávání a to vede k postupnému odcizování. Nejčastěji se s touto krizí setkávají partneři při společně trávených chvílích, kdy na sebe mají více času a nejsou s nimi děti.

Dalším důvodem může být ochlazení v oblasti sexuálního života. Fáze, při níž partneři nepocitují po sedmi letech vztahu takovou vášeň a nedochází k takovému tělesnému vzplanutí, jaké prožívali oba partneři na počátku vztahu, je přirozená a zákonitá. Po takové době se již oba velmi dobře znají, tudíž mají pocit, že je dotyčný nedokáže ničím překvapit ani v oblasti sexu. Žena již rovněž naplnila mateřskou funkci, tudíž nemá přirozeně takovou tendenci sexuální uspokojení vyhledávat. Téměř destruktivní dopad na partnerský vztah v tomto období má situace, v níž se objeví někdo nový. Někdo, kdo u jednoho z partnerů vyvolá ono počáteční vzrušení a vášeň, a kterému on v dané situaci podlehně. Je třeba předpokládat, že ve většině případů jde pouze o prvotní impulz sexuálního chtíce, který po čase opadne. Mnohdy je však na záchranu původního partnerství pozdě.¹⁸

Krise v období mezi 18-25 rokem vztahu

V této fáze krize hraje hlavní roli především věk partnerů ale i potomků, kteří postupně opouštějí rodiče a stěhují se do vlastních domovů. Pro partnery, kteří na ně byli stále zvyklí, je toto období náročné. Najednou mají pro sebe tolik volného prostoru a času, který mnohdy neví jak vyplnit. S prvními projevy stárí se ještě více prohlubují osobnostní rysy jedinců, byl-li partner v mládí často mrzutý, s postupným přibýváním věku se jeho problém ještě zhorší. Je na čase znovu se pokusit nalézt téměř často zapomenuté přátelství a společnou řeč, která se netýká dětí. Partneři si musí rozmýšlet,

¹⁸ MATĚJKOVÁ, E. *Jak řešit konflikty a problémy v partnerských vztazích*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. s. 17-18. ISBN 978-80-1832-3.

zda spolu chtějí i nadále setrvat, nebo se pokusí o nový vztah s jiným partnerem, s nímž si lépe porozumí.¹⁹

Psycholog Novák však tvrdí, že tato kritická období jsou již dávno překonaným pravidlem. Podle jeho slov je v partnerství nebo manželství kritický každý rok. Vyšší riziko konfliktů jde ruku v ruce s každou životní změnou obou partnerů, nedá se tedy jasně určit, po kolika letech k nim dochází nejčastěji.²⁰

¹⁹ MATĚJKOVÁ, E. *Jak řešit konflikty a problémy v partnerských vztazích*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. s. 19. ISBN 978-80-1832-3.

²⁰ KARÁSKOVÁ, I. Na manželství talent nestačí. *Mladá fronta Dnes*, 2013, roč. 24, č. 45, s. 5. ISSN 1210-1168.

3 KONFLIKTY

3.1 Vymezení pojmu

Autorka bakalářské práce se zabývá konflikty partnerských vztahů, proto je třeba nejprve tento pojem vymežit. Křivohlavý ve svém díle *Konflikty mezi lidmi* uvádí, že původ tohoto termínu lze nalézt v latinském slově *conflictus*, což může v překladu znamenat srážku. Předpona *con* naznačuje, že jde o střetnutí dvou účastníků, nikoli o jednostrannou záležitost. Definuje konflikt jako „*střetnutí dvou nebo více zcela nebo do určité míry navzájem se vylučujících či protichůdných snah, sil a tendencí.*“²¹

Vedle již zmiňovaného střetnutí protichůdných snah a souboje autor uvádí některá synonyma konfliktu: spor, soutěžení, srážka, neshoda, soupeření, rozkol, nesrovnalost, nesouhlas, mrzutost, svár, hádka, bitva, pranice a dokonce i rvačka. Znovu však připomíná, že se vždy musí jednat o dvě protichůdné síly.²²

Konflikty se vyskytují ve všech emocionálních vztazích již od nepaměti a nelze se jim vyhnout. Podle Matějkové sice nejsou příjemné, ale není nutno se jich příliš obávat. Pozitivním způsobem totiž přispívají k vlastnímu sebeuvědomování a posílení sebevědomí, jelikož si díky nim musíme ujasnit své hodnoty, postoje a názory a zaujíme určitý postoj.²³

Konflikt můžeme podle Křivohlavého rozdělit do dvou skupin:

- „*Intrapersonální konflikty jsou vnitřní, osobní, individuální konflikty určité osoby jako jedince, individua.*
- *Interpersonální konflikty jsou konflikty mezi dvěma lidmi.*“²⁴

²¹ KŘIVOHLAVÝ, J. *Konflikty mezi lidmi*. 2. vyd. Praha: Portál, 2008. s. 17. ISBN 978-80-7367-407-6.

²² Tamtéž, s. 20.

²³ MATĚJKOVÁ, E. *Jak řešit konflikty a problémy v partnerských vztazích*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. s. 119. ISBN 978-80-1832-3.

²⁴ KŘIVOHLAVÝ, J. *Konflikty mezi lidmi*. 2. vyd. Praha: Portál, 2008. s. 20. ISBN 978-80-7367-407-6.

3.1.1 Interpersonální konflikty

- **Konflikty představ** - základním materiálem našeho uvažování jsou představy. Z psychologického hlediska má velký podíl na vytvoření našich představ to, co vnímáme našimi smysly, co vidíme, slyšíme. Každý člověk se může na stejnou věc dívat z jiného úhlu pohledu. Podle Křivohlavého je možné se domnívat, že největší roli hraje motivační pozadí percepce. Znamená to, že vnímáme pouze to, co si sami vybereme, ne to, co bychom mohli vnímat. Hlavní roli zde hraje pravidlo zájmu. Je zcela přirozené, že různí lidé mají různé představy a konflikty představ jsou důsledkem této rozmanitosti. Důležitou roli hraje při konfliktu představ i očekávání, tvorba předsudků či fantazie. Prevencí proti těmto konfliktům je zřetelně sdělit dotyčnému svou představu a nebát se zeptat, co si myslí on. Chápání přesného významu slov, znalost komunikačních strategií a technik může při řešení těchto sporů napomoci.
- **Konflikty názorů** – názor se od představy liší spojením určité představy s hodnotícím soudem. Je pravděpodobné, že mezi lidmi, kteří mají odlišné hodnotící škály, dojde k rozporu snáze než u lidí s podobnými strukturami hodnotících škál. Jako jedno z mnoha řešení každodenních konfliktních situací týkající se rozdílných názorů Křivohlavý doporučuje dotázat se odborníka či experta, pokud je to v danou chvíli možné. Dalším z řešení může být využívání existujících společenských norem či prosté hlasování většiny v případě, že je zúčastněných osob více.
- **Konflikty postojů** – jde o názor zabarvený osobním citovým vztahem. Každý jedinec vnímá svět kolem sebe s určitým citovým zabarvením. Některé věci se nám líbí a některé ne. Je třeba si dát při tomto střetu velký pozor na nonverbální projevy, protože platí, že lidé jsou v emocionálně nabitě situaci daleko citlivější k jakýmkoli zdrojům emocionálních signálů než v situaci neutrální. Proto často může dojít v logickém souboji argumentů k výhře, ale po emocionální stránce dotyčný utrží drtivou porážku.
- **Konflikty zájmů** – tento typ konfliktu vychází z protikladných zájmů účastníků, velmi často má katastrofální průběh a důsledky. Může nabývat mnoha forem. Klasickým příkladem je vyhocený souboj, duel. Konflikty zájmů jsou jedny

z nejtěžších a nejsložitějších druhů konfliktů, z nichž se vytvářejí ohniska nejproblematictějších těžkostí v mezilidských vztazích vůbec.

- **Smíšené interpersonální konflikty** – jsou směsicí výše zmíněných konfliktů, které se navzájem prolínají, a v praxi se s nimi setkáváme nejčastěji.²⁵

3.1.2 Intrapersonální konflikty

Intrapersonální konflikty mají rozmanitou podobu. Křivohlavý uvádí několik příkladů se společenskou tematikou:

- **Intrapersonální konflikty představ** – tyto konflikty mohou v některých případech pramenit v situacích, kdy je slovní, verbální sdělení v rozporu s mimickým, nonverbálním. Zvláštním příkladem vnitřních konfliktů jsou rozdíly mezi tím, co někdo říká, a způsobem, jak to říká. Řada intrapersonálních konfliktů také vyplývá z nejistot ve věci společenských norem.
- **Intrapersonální konflikt názorů** – příznakem tohoto konfliktu jsou rozpaky, které jedinec pocítuje v důsledku vnitřního boje názorů, mohou přijít kupříkladu tehdy, pokud člověk uvažuje o tom, zda mu jeho partner říká pravdu či nikoli.
- **Intrapersonální konflikt postojů** – je to jakési uvažování a ujasňování, při kterém si tvoříme názor na jinou osobu nebo situaci jako je například účast na výletu či večírku.
- **Intrapersonální konflikt zájmů** – jde o konflikt, v němž se uvnitř člověka odehrává zápas různých zájmů. Menší podskupinou jsou konflikty zájmů osobních a společenských a spor morálních tendencí.
- **Smíšené intrapersonální konflikty** – je to vzájemné prolínání různých druhů výše uvedených konfliktů.²⁶

²⁵ KŘIVOHLAVÝ, J. *Konflikty mezi lidmi*. 2. vyd. Praha: Portál, 2008. s. 20-35. ISBN 978-80-7367-407-6.

²⁶ Tamtéž, s. 35-37.

3.2 Styly řešení konfliktů

Reakce při řešení konfliktních situací jsou různé a souvisí s mnoha faktory. Ovlivňuje nás kultura, v níž žijeme, výchova a rodina a nakonec i média, se kterými přicházíme denně do kontaktu. Styly řešení sporů jsou též projevem určité míry sebevědomí. Jinak bude reagovat jedinec, jenž s oblibou sleduje telenovely, a jinak ten kdo preferuje akční filmy. V mnoha případech jde tedy o naučené a převzaté vzorce chování, které vnímáme kolem sebe. Pro každou situaci volíme trochu odlišný styl řešení konfliktu. Jinak se zachováme při sporu s nadřízeným v zaměstnání a jinou strategii zvolíme při neshodách s partnerem či dětmi.

Vyhýbavost – jedinec řešící konflikty tímto způsobem, se dostane jen zřídka kdy do otevřených sporů. Vyhýbá se jakékoli konfrontaci a nechce se o problému zmiňovat, raději změni téma hovoru. Příčin může být opět několik. Především je to však obava z partnerova odmítnutí, narušení vztahu či příliš nízké sebevědomí. Mnozí partneři takto jednajících lidí jsou často podrážděni z toho, že musejí vše řešit sami a jejich partner se k ničemu dostatečně nevyjádří, pocit osamění je zde zcela běžný.

Přízpůsobení se – ani lidé, kteří řeší spory přizpůsobením se, se příliš nesetkají s vyhocenými konflikty. Ve společnosti jsou oblíbeni, jelikož uznávají názory ostatních a chovají se vstřícně. Podobně jako u vyhýbavosti jsou tito jedinci trýzněni strachem z partnerova odmítnutí a pozitivní vztah upřednostňují před dosažením momentálního osobního zisku. Vzhledem k neustálému ustupování a neprojevení svých vlastních tužeb a přání se partneři těchto jedinců často nudí a partnera si nedokáží dostatečně vážít.²⁷

Soupeření – kompromis u jedinců jednajících při konfliktech soupeřením je málo pravděpodobný. Tito lidé nerespektují druhé a jde jim pouze o vlastní vítězství. Jejich přehnaná snaha po neustálém vyvolávání sporů vede často až k agresi a ke snaze donutit partnera k ústupku. Oproti řešení sporu výše zmíněnými taktikami jde v soupeření především o věcný výsledek konfliktu než o vztah samotný. Mnohdy se tak při těchto situacích setkáváme s výhrůzkami, nadávkami či útoky na partnerovu osobu. Lidé žijící s jedinci tohoto typu se často obávají dalších konfliktních situací

²⁷ MATĚJKOVÁ, E. *Jak řešit konflikty a problémy v partnerských vztazích*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. s. 124-125. ISBN 978-80-1832-3.

a s příchodem partnera, který je v afektu, se dostavuje i znepokojení a úzkost mnohdy neurotického partnera.

Tvorba kompromisu – lidé prosazující kompromis, se sice snaží dosahovat svých cílů, nikoli však na úkor zhoršení kvality vztahu. Je pro ně stejně tak důležité prosazení přání svých i přání druhých. Cílem je oboustranná spokojenost, jelikož se oba partneři vždy dohodnou. Důležité však je, aby tuto techniku řešení konfliktů praktikovali oba zúčastnění. Jestliže bude tvořit kompromisy pouze jeden z páru, bude ho vztah uspokojovat jen z části.

Řešení problému – neadekvátněji řešený způsob sporu, kdy si partneři navzájem naslouchají a respektují své názory. Ve vztahu, v němž se oba zúčastnění snaží řešit konfliktní situace tímto způsobem, převládá vzhledem ke vzájemné spolupráci a snaze vyhovět druhému většinou příjemná atmosféra. Během sporu používají především věcné argumenty a vyhýbají se vzájemným emocionálním útokům na druhou osobu.²⁸

3.3 Psychopatologie a psychoterapie žen a mužů

Na tom, jak člověk přistupuje k partnerským vztahům, jak řeší konflikty z těchto vztahů vyplývající má vliv i jeho duševní a tělesné zdraví. Např. ženy trpí v porovnání s muži častěji poruchami příjmu potravy jako je anorexie či bulimie a depresemi, které mnozí odborníci přisuzují buď biologickým predispozicím nebo společenskému postavení žen, pro něž je mnohem těžší zvládat pracovní i rodinné tempo. Podle Poněšického je pro ženy vztahovost emocionálně důležitější a o to těžší je jejich ohrožení a vyrovnávání se s ním. Na druhou stranu však poukazuje na fakt, že ženy o svých pocitech a emocích mluví mnohem více, tudíž se léčí na psychoterapeutických klinikách častěji než muži, kteří o svých problémech hovoří neradi. Z toho vyplývá, že i muži trpí depresemi, jen se je snaží potlačovat, a tudíž se o nich ve společnosti tolik neví a nehovoří.²⁹

²⁸ MATĚJKOVÁ, E. *Jak řešit konflikty a problémy v partnerských vztazích*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. s. 126-128. ISBN 978-80-1832-3.

²⁹ PONĚŠICKÝ, J. *Fenomén ženství a mužství: Psychologie ženy a muže, rozdíly a vztahy*. 1. vyd. Praha: Triton, 2003. s. 169-172. ISBN 80-7254-350-4.

Muže pro změnu trápí výskyt vysokého krevního tlaku neboli hypertenze či srdeční neurózy, arytmie a infarkty. Tím, že se snaží potlačit emoce a city, které jsou k životu velice důležité, hazardují se životem.³⁰ „*To mívá za následek, že deficitní emoční reagování převeze do značné míry tělo, zvláště pak orgán, jenž je s emocemi spojován.*“³¹ Oním orgánem je srdce, které je zvláště v emočně vypjatých případech zatíženo, a vzniká onemocnění.

³⁰ PONĚŠICKÝ, J. *Fenomén ženství a mužství: Psychologie ženy a muže, rozdíly a vztahy*. 1. vyd. Praha: Triton, 2003. s. 175-177. ISBN 80-7254-350-4.

³¹ Tamtéž, s. 175.

4 PŘÍČINY KONFLIKTŮ

4.1 Žárlivost

Žárlivost je problém, který se vyskytuje ve všech kulturách, liší se pouze svou formou a frekvencí. Nelze o ní hovořit pouze v souvislosti s partnerskými vztahy. Lidé se s ní setkávají na pracovišti mezi kolegy, velice často lze o této problematice hovořit i v rámci sourozenecké rivality apod. Tato práce se však zabývá partnerskými vztahy, tudíž zde bude pozornost soustředěna převážně na žárlivost v romantických a sexuálních vztazích, tzv. romantickou žárlivost. Podle Whita a Mullen je žárlivost „komplexem myšlenek, emocí a činů, které jsou následkem ztráty či ohrožení sebeúcty a/nebo existence či kvality romantického vztahu. Vnímaná ztráta nebo ohrožení vzniká vnímáním skutečné nebo potencionální romantické náklonnosti mezi naším partnerem a (možná imaginárním) rivalem.“³²

Podle jejich slov a empirických výzkumů převládá u žárlivosti především hněv, smutek, strach, vzrušení, závist ale i vina.³³ Je těžké určit hranice žárlivosti, protože každý vnímá dané situace a emoce jinak.

Žárlivost je podle autorů silně ovlivňována kulturou a existuje neuvěřitelné množství řešení, jak se s těmito dilematy sociálního života vypořádat. Těžko nás osoba či pozorovatel označí za žárlivé, pokud se náš vzorec chování, emocí a myšlenek nebude podobat kulturním očekáváním toho, co žárlivost znamená. Tak, jako jsou společnosti, v nichž je cizoložství muže či ženy akceptováno, existují přirozeně i kultury, které je tvrdě odsuzují.³⁴

White a Mullen ve své knize uvádějí analýzu dotazníkové metody týkající se žárlivosti, kterou provedli autoři Buunk a Hupka. Dotazováno bylo 2 091 studentů univerzit, kteří pocházeli z Maďarska, Irska, Mexika, Nizozemí, Sovětského svazu, Jugoslávie a Spojených států. Jednalo se o hodnocení zvláštních situací, které by mohly vyvolat žárlivost. „V průměru ve všech kulturách vyvolaly silně negativní reakce

³² WHITE, G. L. a P. E. MULLEN. *Žárlivost: Teorie, výzkum a klinické strategie*. 1. vyd. Praha: Triton, 2006. s. 27. ISBN 80-7254-708-9.

³³ Tamtéž, s. 230.

³⁴ Tamtéž, s. 184-190.

flirtování a souložení, zatímco ostatní situace vyvolaly reakce neutrální (ani silně pozitivní, ani negativní).“³⁵ Zajímavým výsledkem bylo srovnání názorů obou pohlaví. Přesto, že ženám nejvíce vadilo partnerovo líbání se s jinou ženou, muži byli pro změnu zneklidněni sexuální fantazií své partnerky o jiném muži. Co se týká rozdílností kultur, zde bylo také mnoho rozporů. Jugoslávští studenti byli kupříkladu rozrušeni nejčastěji flirtováním a naopak zůstávali klidnými, pokud šlo o líbání či sexuální představy. Ty byly nejvíce zranitelným bodem pro Holanďany, pro které nepředstavovalo žádná rizika líbání. Nejhuře reagovali ruští studenti, ať už se jednalo o jakoukoliv situaci.³⁶

Ať už vnímá každý žárlivost jakkoli, je nutno vymezit hranice mezi normální žárlivostí a chorobnou, která mnohdy vede k sebestrukci či omezování partnerovy svobody. Rozdíl mezi nimi je těžko popsateľný, už kvůli rozmanitosti jevů, které charakterizují oba typy žárlivosti. Vznik a rozvoj žárlivého chování je podle autorů často odrazem povahy vztahu i všech reálných činů nevěry. Hranice mezi chorobnou a normální žárlivostí určují především společenské normy, v nichž žijeme.³⁷

Psycholog Novák uvádí: „*Obavy ze ztráty milované osoby, které se projevují jako žárlivost, mají mnoho tváří a působí s rozličnou intenzitou. Velmi rozdílný může být i obsah lásky, jež je takto ohrožena.*“³⁸ Podle jeho slov odborníci odlišují chorobnou žárlivost od reaktivní tím, že patologický jedinec nedokáže žít s nejistotou o věrnosti partnera, a reaktivní je většinou podmíněna odhalením či náležitým tušením partnerovy nevěry. Na druhou stranu upozorňuje na situaci, kdy je možné, že patologický charakter může mít i reaktivní žárlivost v momentě, kdy k nevěře jednoznačně došlo. Jedinec je jí natolik zdrcen, že se k ní neustále vrací i po delší době a to i v případě, že je opakující se nevěra vyloučena či velmi málo pravděpodobná. Naděje na nápravu vztahu je v tomto případě spíše mizivá.³⁹

Plzák ve své knize klasifikuje žárlivost do čtyř celosvětově známých skupin:

Žárlení má povahu bludu – jakékoli chování oběti je pro nemocného jedince jasným a nezpochybnitelným důkazem její nevěry. Dotyčný je přesvědčen o nevěře

³⁵ WHITE, G. L. a P. E. MULLEN. *Žárlivost: Teorie, výzkum a klinické strategie*. 1. vyd. Praha: Triton, 2006. s. 209. ISBN 80-7254-708-9.

³⁶ BUUNK a HUPKA In: WHITE, G. L. a P. E. MULLEN. *Žárlivost: Teorie, výzkum a klinické strategie*. 1. vyd. Praha: Triton, 2006. s. 209. ISBN 80-7254-708-9.

³⁷ WHITE, G. L. a P. E. MULLEN. *Žárlivost: Teorie, výzkum a klinické strategie*. 1. vyd. Praha: Triton, 2006. s. 236. ISBN 80-7254-708-9.

³⁸ NOVÁK, T. *Taková normální žárlivost*. [online]. © 5. 11. 2008 [cit. 2013-2-24].

Dostupné z: <http://www.portal.cz/casopisy/pd/ukazky/takova-normalni-zarlivost/26337/>

³⁹ Tamtéž.

svého partnera a snaží se ho přistihnout při činu, aby dokázal vlastní pravdu. O nevěře odmítá hovořit a je pro něj nepředstavitelné, že by se mohl ve svých domněnkách mylit. „*Bludné přesvědčení je velmi často posilováno halucinacemi. Postižený vidí skvrny tam, kde nejsou, a slyší hlasy sousedů nebo kroky milenců, aniž by podobné zvuky slyšel také někdo jiný.*“⁴⁰ Takový člověk by měl vyhledat podle Plzáka odbornou pomoc, protože je nebezpečný a často své oběti trestá, ač nemá dostatečné důkazy potvrzující nevěru. Bohužel si své chování však sám neuvědomuje a zákony neumožňují léčbu jedinců proti jejich vůli. Žárlivost může být u některých duševních poruch samostatným projevem, může však působit spolu s dalšími chorobnými příznaky.

Žárlivost podmíněná konstituční povahovou vlohou – žárlení se vyskytuje v jakémkoli milostném ale i jiném vztahu (sourozenecký, přátelský apod.) a neustále se opakuje. Žárlivý jedinec si nevhodnost svého chování většinou uvědomuje a díky psychiatrické léčbě se dá téměř vždy odnaučit. Nedostatečné argumenty a signály jsou pro něho důkazem nevěry. Trestá partnera v případě, že je přistižen při činu a o jeho nevěře není pochyb. Tito lidé jsou partnerovou věrností natolik zaujatí, že se nestíhají soustředit na svůj osobní rozvoj a tudíž ani sami nejsou nevěrní. Rozdíl mezi žárlivostí s povahou bludu a žárlivostí podmíněnou konstituční povahovou vlohou je patrný v situaci, kdy se oběť proti chování nemocného jedince ohradí a jedná protiagresně. Zatímco jedinec patřící do první skupiny reaguje útočně, v této skupině se stáhne do sebe a přestane být dotěrný.⁴¹

Žárlivost podmíněná situačně – „*K rozvinutí žárlivosti je nutná souhra podmiňovacích faktorů – konstituční role, role ve vztahu a posléze ještě nějaký další oslabující faktor.*“⁴² Pro tento typ žárlivosti je typický např. tzv. kalamitní či debaklový vztah. V debaklové situaci má jedinec obavy a žárlí, trpí, ale nevěrného partnera opustit nechce a nedokáže, při kalamitním vztahu spolu pro změnu žijí partneři, kteří jsou oba dominantní povahy a navzájem se snaží vynutit žárlivý postoj toho druhého, jelikož vědí, že je to symbol závislosti na partnerovi a domnívají se, že pokud jejich partner nežárlí, dostatečně je nemiluje. Partner o nevěře hovoří a hledá její důkaz.

⁴⁰ PLZÁK, M. *Othelon aneb manuál o žárlivosti*. 3. upr. vyd. Praha: Motto, 1999, s. 59. ISBN 80-7246-020-X.

⁴¹ Tamtéž, s. 60-61.

⁴² Tamtéž, s. 64.

Zatímco v prvních dvou skupinách žárlivosti jsou častějšími pacienty muži, v podmíněné situační žárlivosti se v roli nemocných jedinců vyskytují spíše ženy. Rozdíl však není nijak výrazný. Léčba tohoto typu jedince je možná, ač je její odnaučení těžší, jelikož je nemocný jedinec vybaven správnými argumenty a v mnoha tvrzeních se zdánlivě nemýlí.

Žárlivost má nutkavý charakter – nemocný jedinec disponuje vnucujícím hloubáním o oddanosti svého partnera, čehož si je plně vědom a je schopen sám přiznat, že jeho pochybnosti u něj mohou být často příliš unáhlené a zveličené. Problém je, že žárlivé chování a myšlenky na nevěru svého partnera nejdou nijak potlačit. Díky tomu, že si je jedinec plně vědom své situace, se mnohdy uzavře do sebe a trápí se, aniž by o svých pocitech řekl partnerovi. Po čase se jeho chování řešené tímto způsobem může prohloubit a jeho žárlivost se projeví v mnohem větší síle. Plzák tedy v tomto případě doporučuje psychiatrickou léčbu.⁴³

Plzák dělí žárlivost na tři stupně podle síly žárlivého chování:

1. Jedinec má vnitřní obavu z nevěry svého partnera, nechá si ji však pro sebe a dotyčnému se s domněnkou nesvěří.
2. Jedinec má jisté pochybnosti o partnerově nevěře a hovoří s ním o nich. Zpravidla vždy se takováto diskuse přemění ve spor, který žárlivého muže či ženu ve svém podezření ještě více utvrdí.
3. Fáze, v níž se žárlivá osoba uchyluje k pronásledování partnera a prohledávání jeho osobních věcí. I v případě, že bude výsledek negativní, to žárlivého jedince neuspokojí a stále se bude snažit najít možné důkazy nevěry.⁴⁴

Matějková uvádí, že žárlivé jedince většinou nesužuje pouze kontakt partnera s opačným pohlavím. Jsou znepokojeni neustálými myšlenkami na to, že je partner podvádí, nebo se jen dobře baví ve společnosti někoho jiného. Tak dochází ke kontrolování, podezírání a vyslýchání. Mnohdy však neexistuje odpověď, která by žárlivého jedince dokázala ubezpečit o vlastní nevinně, a mohla by ho tak žárlivého chování zbavit.⁴⁵

⁴³ PLZÁK, M. *Othelon aneb manuál o žárlivosti*. 3. upr. vyd. Praha: Motto, 1999, s. 61-64. ISBN 80-7246-020-X.

⁴⁴ Tamtéž, s. 46.

⁴⁵ MATĚJKOVÁ, E. *Jak řešit konflikty a problémy v partnerských vztazích*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. s. 155. ISBN 978-80-1832-3.

4.2 Nevěra

Vztah založený na trvalém soužití muže a ženy je pro naši civilizaci nejběžnější formou partnerského soužití. Autor knihy *Nevěra a co s ní* Radim Uzel uvádí, že ne vždy tomu tak v historii bylo. O tom, že dříve lidé ve většině kultur upřednostňovali spíše mnohoženství, vypovídá i samotná Bible, v níž se prvky cizoložství nalézají poměrně často.⁴⁶

Uzel ve své knize uvádí v nedávné době provedený výzkum, kterého se zúčastnilo neuvěřitelných 14 000 obyvatel ze 48 zemí světa. Výzkum se týkal jednotlivých postojů k náhodnému a nezávaznému pohlavnímu styku na jednu noc. Výsledky ukázaly, že nejvíce promiskuitní jsou občané Spojeného království Velké Británie a severního Irsku, za nimi se umístilo Německo a třetí příčku obsadilo Nizozemí. Česká republika skončila na čtvrtém místě. Z výsledků vyplývá, že jsou rozdíly mezi jednotlivými národy značné. Na druhou stranu však Uzel upozorňuje na to, že výsledky mohou být zkreslené jako v jakémkoli jiném výzkumném šetření. Rizika toho, že respondenti nepřiznají svůj skutečný vztah k promiskuitě, jsou vysoká. Výsledky prý tak spíše poukazují na to, jakými by chtěli dotyční být, než jakí skutečně jsou.⁴⁷

Srovnává-li se pohlaví, mnohem častěji jsou podle uvedeného autora k promiskuitě náchylnější muži než ženy. Původ lze najít v přírodě. 99% živočišných druhů se totiž vyznačuje aktivními polygamií samečků a samicemi, které jsou věrné. Ani lidé nejsou výjimkou. Na druhou stranu Uzel poukazuje na to, že odborníci se v poslední době sjednocují v názoru, že muži i ženy jsou k nevěře naprogramováni přibližně stejně. Jde podle jejich názoru pouze o rozdíl přístupu. Muži ženy spíše shromažďují, zatímco ženy muže jednoduše vymění.

Podle významného českého sexuologa Weisse je monogamie v přírodě celkově nesmírně vzácná a objevuje se pouze v případech, pro něž je typická společná a dlouhodobá péče o mláďata. Člověk však mezi tyto druhy živočichů nepatří. Lidské

⁴⁶ UZEL, R. *Nevěra a co s ní*. 1. vyd. Praha: Petrklíč, 2010. s. 11-13. ISBN 978-807229-241-7.

⁴⁷ Tamtéž, s. 48-49.

monogamní soužití prý není dáno jejich přirozeností ale spíše zákony a sociálními normami, které společnost vytvořila. Ty jsou pro každou kulturu jiné.⁴⁸

I v historii se častěji setkáme s mnohoženstvím. Neustálé soupeření mezi jednotlivými kmeny zapříčinilo úbytek mužů a bylo tudíž přirozené, že jakkoli úspěšný muž vlastnil více žen. Plzák ve své knize *Žena a muž* upozorňuje na to, že státy, v nichž byla monogamie upravena právními normami, se staly ekonomicky nejúspěšnějšími.⁴⁹

V některých zemích světa jsou i v dnešní době muži zvyklí vlastnit více žen najednou. Podmínkou je však finanční zabezpečení žen. Dalo by se říci, že jde o jakousi společenskou prestiž. „*Tam, kde je to jen trochu možné, tíhnou muži k polygamii. Pokud není možná legálně, řeší to nevěrou.*“⁵⁰ Autor upozorňuje na to, že se tímto názorem nesnaží omluvit mužskou promiskuitu, jde mu o čistě biologickou skutečnost.

Uzel ve svém díle uvádí tři evropské sexuální revoluce, které zásadně ovlivnily vnímání nevěry:

- **První sexuální revoluce**, která v Evropě vznikla v prvním tisíciletí našeho letopočtu, založila společný kulturní prototyp pro evropské sexuální chování. „*Tato první revoluce zavedla přísnou monogamii párové rodiny, zakázala incest a ostře se vymezila proti homosexualitě.*“⁵¹ Nevěra byla tolerována především mužům nižších společenských vrstev.
- **Druhá sexuální revoluce** probíhala od přelomu druhé poloviny 16. století. Toto období se vyznačuje novou sexuální otevřeností, která došla velké obliby zejména v renesančním období. Stejně jako první sexuální revoluce i tato respektuje monogamický pár jako rodinný základ.
- **Třetí sexuální revoluce** vznikla v šedesátých a sedmdesátých letech 20. století. Přinesla mnoho nového. Od emancipace, kterou se vyznačovala, přes moderní formy antikoncepce až po pokusy s novými formami sexuálních vztahů. Sex se tak začal do jisté míry oddělovat od rozmnožování a v médiích se objevovaly čím dál častěji výstřelky typu skupinových manželství apod. Homosexualita se stala legitimní a vzrostl počet dětí narozených v mimomanželských vztazích.

⁴⁸ WEISS, P. In: UZEL, R. *Nevěra a co s ní*. 1. vyd. Praha: Petrklíč, 2010. s. 54-62. ISBN 978-807229-241-7.

⁴⁹ PLZÁK, M. *Žena a muž*. 2. vyd. Praha: Motto, 2007. s. 23. ISBN 978-7246-365-7.

⁵⁰ UZEL, R. *Nevěra a co s ní*. 1. vyd. Praha: Petrklíč, 2010. s. 46. ISBN 978-807229-241-7.

⁵¹ Tamtéž, s. 44.

Oproti dvěma předešlým revolucím má však toto období negativní dopad na porodnost – její pokles.⁵²

Výsledky výzkumů, které byly v souvislosti s nevěrou v průběhu několika desítek let prováděny, ukazují, že jsou patrné rozdíly mezi mužskou a ženskou nevěrou. Zatímco muži tíhnou spíše k náhodnému styku a jsou nevěrní především kvůli sexu, u žen převažuje tendence k navazování trvalejších vztahů, takže bývají nevěrné spíše z lásky.

Skutečnost, že jde mužům o kvantitu partnerek oproti ženám, kterým záleží především na kvalitě vztahu, přisuzuje Uzel biologickému faktu, že samec dokáže oplodnit stovky samic, aniž by něco ztratil. Stačí mu k tomu pár kapek semene a dokáže zplodit tolik potomků, kolik chce. Samice má situaci ztíženou tím, že může porodit za život maximálně 12 -15 dětí. Devět měsíců trvá těhotenství, podstupuje porod, následně šestinedělí a kojení. Oproti mužům pak investuje mnohem více času a energie na péči o potomka.⁵³

Příčin nevěry může být mnoho. Uzel ve své knize uvádí, že k riziku přispívají některé osobnostní rysy, mezi něž patří především možný komplex méněcennosti, způsobený poruchou sebevědomí. Jestliže jedinci chybí ve vztahu uznání a pochvala, snaží se najít pocit uspokojení jinde. Dalším nebezpečím je také tzv. citová nezralost, kdy má jedinec neustálou potřebu projevu lásky, nebo naopak anetie, což je neschopnost projevování citového vztahu k ostatním lidem.⁵⁴

Mnoho lidí si klade otázku, jak nevěru řešit. Podle Uzla většina psychologů doporučuje dočasné odloučení, které by zpravidla nemělo trvat déle než několik měsíců. Dojde tak k oslabení vzájemného napětí a žárlivosti. Faktem však zůstává, že žádný odborník nedokáže s jistotou říci, zda se k sobě partneři opět vrátí. Jisté však je, že pokud dojde k návratu, měli by oba partneři začít s čistým štítem a k nevěře se již nadále nevracet.⁵⁵

⁵² UZEL, R. *Nevěra a co s ní*. 1. vyd. Praha: Petrklíč, 2010. s. 44-45. ISBN 978-807229-241-7.

⁵³ Tamtéž, s. 67-68.

⁵⁴ Tamtéž, s. 91-94.

⁵⁵ Tamtéž, s. 127-128.

4.3 Domácí násilí

Domácí násilí se stalo v posledních letech široce diskutovaným tématem, které nelze přehlížet. Vzhledem k neustále narůstajícím případům této formy násilí, jež bylo minimálně do konce sedmdesátých let minulého století ve světě tabuizováno, bylo třeba ostrého zásahu ze strany státu. „*Nejvýznamnější změnou byla novela trestního zákona z roku 2004, která nově zavedla skutkovou podstatu trestného činu týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě podle §215a – v nové právní úpravě trestního zákoníku účinného od 1. ledna 2010 jde §199 týrání osoby žijící ve společném obydlí.*“⁵⁶

Autoři knihy Domácí násilí Špatenková a Ševčík poukazují na to, že tento druh násilí se může vyskytovat i v tzv. lepších domácnostech, bez ohledu na jakékoli charakteristiky zainteresovaných, a ač je tomu tak v mnohých případech, nemusí být páchano pouze mezi mužem a ženou. Neziskové organizace, které obětem domácího násilí pomáhají, se setkávají s případy, v nichž může být oběť a pachatel prakticky kdokoli. Některé osoby však mohou být ohroženy více, jako např. ženy a děti.

Úmyslně autorka práce hovoří o násilí v domácnosti, nikoli násilí páchaném v rodinném kruhu. Je tomu tak proto, že se tento problém může týkat i osob, které rodinu netvoří, jako jsou partneři či bývalí manželé. Domácí násilí je tak podle autorů Špotákové a Ševčíka specifickou variantou rodinného násilí.⁵⁷

Bílý kruh bezpečí (organizace pomáhající obětem domácího násilí) definuje domácí násilí, jako „*fyzické, psychické anebo sexuální násilí mezi blízkými osobami, ke kterému dochází opakovaně v jejich soukromí a tím skrytě mimo kontrolu veřejnosti, intenzita násilných incidentů se stupňuje a vede ke ztrátě schopností včas tyto incidenty zastavit a efektivně vyřešit narušený vztah.*“⁵⁸

Domácí násilí pak podle Špatenkové a Ševčíka zahrnuje:

- partnerské násilí, které se vyskytuje mezi partnery
- generační násilí, páchané dětmi na rodičích

⁵⁶ ŠEVČÍK, D. a N. ŠPATENKOVÁ a kol. *Domácí násilí: Kontext, dynamika a intervence*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. s. 8. ISBN 978-80-7367-690-2.

⁵⁷ Tamtéž, s. 21-23.

⁵⁸ EXPERTNÍ SKUPINA ALIANCE PROTI DOMÁCÍMU NÁSILÍ. *Domácí násilí*. [online]. © 21. 4. 2007 [cit. 2013-02-1]. Dostupné z: <http://www.domacinasili.cz/domaci-nasili/>

- transgenerační násilí, kterého se dopouštějí převážně vnoučata na svých prarodičích.⁵⁹

Expertní skupina aliance proti domácímu násilí uvádí na svých internetových stránkách klíčové znaky, kterými se tato problematika vyznačuje:

- opakování a dlouhodobost,
- vystupňování,
- jasné a nezpochybnitelné rozdělení rolí,
- neveřejnost.⁶⁰

Výzkum, který byl proveden výzkumnou společností STEM v roce 2001, ukázal, že většina populace v danou dobu neměla dostatek informací a vůbec nevěděla, jak se proti domácímu násilí bránit. Mnohé oběti tak incident tajily, nebo ho sdělovaly pouze někomu blízkému, komu plně důvěřovali. Velice důležitou roli proto mají především přátelé a příbuzní oběti. V roce 2006 proběhl druhý výzkum pořádaný opět společností STEM a výsledky ukázaly, že se informovanost o této problematice značně zvýšila. Určité rezervy však nadále zůstaly, stále chybí jasné povědomí toho, jak domácí násilí řešit, ač zájem o získání informací byl poměrně vysoký.⁶¹

Způsobů páchaní domácího násilí je mnoho. Jednotným cílem všech jeho forem je získání moci a udržení si kontroly nad obětí. K dosažení tohoto cíle jsou pachatelé mnohdy schopni zajít daleko.

Ševčík a Špatenková identifikovali základní formy domácího násilí následovně:

- **Fyzické násilí** – jde o použití fyzické síly k dosažení očekávaných cílů a jedná se o zřejmě nejhrubší formu tohoto jevu, zahrnuje celou řadu způsobů chování od fackování po ohrožování zbraní, které uvádí zdraví a život oběti v nebezpečí. Do této kategorie lze zahrnout i vypočítavé akty fyzického násilí, do nichž patří např. nezodpovědná jízda autem či odpírání základních lidských potřeb, jako je spánek či potrava.
- **Psychické násilí** – jde o jednu z nejčastějších forem násilí páchaného v domácím prostředí. Oproti fyzickému násilí jej lze hůře dokazovat, jelikož

⁵⁹ ŠEVČÍK, D. a N. ŠPATENKOVÁ a kol. *Domácí násilí: Kontext, dynamika a intervence*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. s. 26. ISBN 978-80-7367-690-2.

⁶⁰ EXPERTNÍ SKUPINA ALIANCE PROTI DOMÁCÍMU NÁSILÍ. *Domácí násilí*. [online]. © 21. 4. 2007 [cit. 2013-02-7]. Dostupné z: <http://www.domacinasili.cz/domaci-nasili/>

⁶¹ STEM. *Reprezentativní výzkum 2006 – stem*. [online]. © 21. 4. 2007 [cit. 2013-03-1]. Dostupné z: <http://www.domacinasili.cz/statistiky/reprezentativni-vyzkum-2006-stem/>

oběť nevykazuje žádné stopy po útoku. Mnohdy však vede k daleko závažnějším problémům, které se projeví především na sebevědomí, sebepojetí či sebeúctě týrané osoby. V této formě emocionálního nátlaku se můžeme setkat s podobou verbální (slovní nadávky apod.) a nonverbální (ničení oblíbených věcí apod.).

- **Sociální násilí** – jedná se o naprostou izolaci od přátel a blízkých, kterou násilník vyžaduje od ohrožované osoby. Do sociálního násilí patří veškeré zákazy kontaktu se svým okolím a rodinou apod. Násilník postupně přejímá moc a kontrolu nad obětí, o níž musí mít neustálý přehled.
- **Ekonomické zneužívání** – zamezování přístupu k jakýmkoli finančním prostředkům i na domácnost a děti, násilník převezme úplnou kontrolu nad veškerými příjmy a výdaji a v mnohých případech dokonce i nad celým majetkem oběti.⁶²
- **Sexuální násilí** – s touto formou násilí se můžeme setkat především v partnerském vztahu. Autoři Ševčík a Špatenková ji definují jako „*nedobrovolný sexuální kontakt jakéhokoli druhu, resp. jako jakoukoli situaci, kdy je jedinec nucen podílet se na nežádoucích, nebezpečných nebo ponižujících sexuálních aktivitách.*“⁶³

Podle českého statistického úřadu má domácí násilí podobu „*fyzického, psychického, sexuálního, ekonomického či jiného násilí, nejčastěji jejich kombinace.*“⁶⁴

Domácí násilí není snadno zvládnutelnou záležitostí, především se oběť musí sama rozhodnout problém začít řešit a obrátit se na policii a jiné instituce, které obětem domácího násilí pomáhají. To vyžaduje značnou dávku odvahy a síly. Je však nutné, aby se při řešení domácího násilí zapojila celá společnost a nepřehlížela ho. Prosté předání informací může totiž zachránit životy.

⁶² ŠEVČÍK, D. a ŠPATENKOVÁ, N. a kol. *Domácí násilí: Kontext, dynamika a intervence*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. s. 47-50. ISBN 978-80-7367-690-2.

⁶³ Tamtéž, s. 51.

⁶⁴ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Gender: Základní pojmy*: [online]. © 2. 4. 2012 [cit. 2013-03-1]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/gender_pojmy

4.4 Nevhodná komunikace

V jedné ze svých knih poukazuje Matějková na fakt, že konflikty mezi partnery ve většině případů nevznikají ze závažnějších příčin, jako je nevěra či finanční neshody, ale převážně z drobností, které má na svědomí právě nevhodná komunikace.⁶⁵

4.4.1 Verbální komunikace

Mnozí odborníci se podle Karstena, autora knihy *Ženy – muži*, shodují na tom, že častým problémem, zvláště u mladých párů, je rozdílná komunikace. „*Jazyk ženy je spíše emocionálnější, muž spíše zachází s informacemi.*“⁶⁶ Je tedy nutné pokusit se najít společnou řeč a snažit se minimalizovat rizika pro vznik konfliktů.

Praško, autor knihy *Asertivita v partnerství*, uvádí celou škálu zlovyků při komunikaci mezi partnery. Jedním z častých nedorozumění, které může vzniknout, je tzv. čtení myšlenek. V momentě, kdy jedinec sděluje určitou informaci partnerovi, si posluchač mnohdy do sdělení vloží význam, který jednoduše očekává nebo se ho dopředu obává. Snaží se hledat skryté úmysly a faleš tam, kde by je hledat neměl. Tato forma komunikace dokáže rozvrátit i dříve harmonický a bezproblémový vztah.

S tím souvisí i další komunikační vada. Tou je nepřesnost sdělení. Pokud někdo nehovoří dostatečně jasně a konkrétně, druhý partner si sdělení musí vyložit vlastním způsobem tak, aby mu porozuměl. To může vést k již zmiňovanému čtení myšlenek, kdy si dotyčný nemusí sdělení vyložit správně.

Nedočkaví lidé mají pro změnu tendenci neustále přerušovat partnera a vstupovat mu do řeči. Komunikující partner se pak dostává do nepříjemné situace, kdy má dojem, že jeho slova nejsou pro posluchače zajímavá a není mu nasloucháno.

Podobným pocitům je komunikující partner vystaven i v případě, že nedostane od druhého posluchače dostatečnou či dokonce žádnou zpětnou vazbu. Pokud dotyčný

⁶⁵ MATĚJKOVÁ, E. *Jak řešit konflikty a problémy v partnerských vztazích*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. s. 10. ISBN 978-80-1832-3.

⁶⁶ KARSTEN, H. *Ženy – muži*. 1. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 122. ISBN 80-7367-145-X.

nedá najevo, že sdělení vnímá, může si partner při sdělování připadat ignorován nebo nedostatečně pochopen.⁶⁷

Dalším častým zlovykem, tentokrát ze strany sdělovajícího, který může zapříčinit spor mezi partnery, je neupřímnost. Podle již zmiňovaného autora může být příčin takového chování několik. Ať už je způsobena obavami a výčitkami či pouhou únavou, jde v zásadě o „*vědomé zkreslení nebo hraní pocitů*.“⁶⁸

V průběhu konfliktu se také často stává, že partneři odbočují od daného tématu k jinému a snaží se tak prosadit. Při obvyklé nekonfliktní situaci, kdy spolu partneři hovoří, vede únik od tématu k mrzutosti a obtěžování. Při konfliktu má ale daleko rozsáhlejší následky. Místo zabývání se daným problémem, který byl příčinou vzniku sporu, se začnou zúčastnění náhle znovu zabývat např. dřívějšími proviněními a situacemi, které s původním problémem nemají nic společného, což prohlubuje ostrost konfliktu. Příčinou může být běžná neukázněnost ale i snaha zvítězit a dokázat, že má dotyčný pravdu.

Může docházet i k tzv. značkování. Stává se, že se partnerovi v určité situaci nelíbí chování toho druhého. V případě, že se kupříkladu jednomu nechce něco udělat, ho druhý může považovat za jakéhosi lenocha a připisuje mu tak stálou vlastnost na základě jedné jediné situace. Takovéto chování není podle Praška férové a mnohdy vede v odvetě.

Při řešení sporů dochází mnohdy i k připisování úmyslu. Je tím myšlena situace, kdy partner obviní druhého z nějakého amorálního úmyslu, pro který nemá dostatek důkazů. Mezi další komunikační bloky ze strany sdělovatele patří např. vyjadřování pocitů oklikou, přeručování skutečnosti, přehánění dané situace či přílišné zevšeobecnování.⁶⁹

Podle autora knihy *Žena a muž Plzáka* je zapotřebí, aby se lidé naučili mít radost z prospěchu celého páru, nikoli pouze z osobního. Cestu k docílení oboustranného prospěchu vidí autor v „*nepřetržité kultivaci párového prospěchu, aby neshody nevedly k soupeření (kompetici), ale k dosažení vzájemně vyhovujících úmluv (dohod, smluv)*.“⁷⁰

⁶⁷ PRAŠKO, J. *Asertivita v Partnerství*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. s. 49-53 ISBN 978-80-247-1246-8.

⁶⁸ Tamtéž, s. 52.

⁶⁹ Tamtéž, s. 54-57.

⁷⁰ PLZÁK, M. *Žena a muž*. 2. vyd. Praha: Motto, 2007. s. 28. ISBN 978-7246-365-7.

V partnerském vztahu se setkáváme s hádkami a komunikačními neshodami poměrně často. Problém je v tom, že lidé nejsou ke shodě názorů biologicky naprogramováni. Oba partneři chtějí přirozeně prosadit především svůj vlastní názor. Situace se však většinou neobejde bez tvorby kompromisu. Plzák uvádí: „*Uměním je vést dialog tak, aby bylo dosaženo dohody (úmluvy)*.“⁷¹

4.4.2 Nonverbální komunikace

Přesto, že mnoho lidí se soustředí převážně na komunikaci pomocí slov, není to jediný sdělovací prostředek v mezilidském styku. Je možné sdělovat i jiným způsobem. Podle Křivohlavého přicházíme s mimoslovní komunikací nejčastěji do kontaktu především při konfliktech.⁷²

Praško poukazuje na rozpor ve slovní a mimoslovní komunikaci, jako na častý zlozvyk ve způsobu jednání s lidmi a dodává, že z pohledu druhého partnera se může tento styl chování jevit jako neupřímný a falešný.⁷³

Plzák ve svém díle uvádí tři druhy nonverbální komunikace:

- „*mimika obličeje a těla (pantomimika)*,
- *intonace zvukové stránky (prozódie) řeči*,
- *chování*.“⁷⁴

Jedním ze sporů, které se týkají mimoslovního chování, je nonverbální odmítání. Mezi projevy můžeme řadit kupř. otáčení se bokem či zády k partnerovi, když s námi hovoří, pohledy očí směřující mimo něj či tvorba nejrůznějších grimas, což může partnera znejistit a rozhněvat. Je proto velmi důležité si uvědomit, jak se naše tělo chová, nestačí pouze myslet na slova.⁷⁵

Ať již komunikujeme prostřednictvím slov či těla, experimentální práce ukazují podstatně vyšší úroveň kooperace tam, kde mají účastníci konfliktu možnost vzájemného sdělování zpráv, v porovnání se situacemi, kde vzájemná komunikace

⁷¹ PLZÁK, M. *Žena a muž*. 2. vyd. Praha: Motto, 2007. s. 50. ISBN 978-7246-365-7.

⁷² KŘIVOHLAVÝ, J. *Konflikty mezi lidmi*. 2. vyd. Praha: Portál, 2008. s. 121-123. ISBN 978-80-7367-407-6.

⁷³ PRAŠKO, J. *Asertivita v Partnerství*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. s. 57. ISBN 978-80-247-1246-8.

⁷⁴ PLZÁK, M. *Žena a muž*. 2. vyd. Praha: Motto, 2007. s. 106. ISBN 978-7246-365-7.

⁷⁵ PRAŠKO, J. *Asertivita v Partnerství*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. s. 51. ISBN 978-80-247-1246-8.

neexistuje. Nejúčinnější je možnost, kdy se rozhovor zařadí na začátek celé konfliktní situace. Oba partneři tak předejdou trapným zážitkům a zbytečným zklamáním. Vědci prokázali, že čím více si toho spolu zúčastnění řeknou a čím je jejich sdělení kvalitnější, tím lépe spolupracují. Primární roli má však především kvalita rozhovoru než množství slov, která se nemusejí týkat daného problému. Křivohlavý poukazuje na experiment, který prováděli Kraus a Deutsch. Dospěli k závěru, že pravděpodobnost kooperativního řešení se zvyšuje v případě uvádění oboustranně přijatelných a spravedlivých návrhů.⁷⁶

⁷⁶ KŘIVOHLAVÝ, J. *Konflikty mezi lidmi*. 2. vyd. Praha: Portál, 2008. s. 123-127. ISBN 978-80-7367-407-6.

5 MEDIÁLNÍ VLIV NA PARTNERSTVÍ

V dnešním civilizovaném světě vstupují média do života každého z nás. Setkáváme se s nimi takřka všude. Giles ve své knize *Psychologie médií* situaci vystihuje následovně: „*Média se kolem nás vyskytují v takovém množství, že se někdy ocitáme ve stavu jakési mediální slepoty, kdy si už ani neuvědomujeme jejich přítomnost, natož jejich vliv na naše rozhodování, postoje a přesvědčení.*“⁷⁷

Vzhledem k tématu zaměření bakalářské práce bude autorka v následující kapitole hovořit o nejběžněji se vyskytujících případech mediálního vlivu, který působí na partnerství a do určité míry ho ovlivňuje.

5.1 Mediální ideál

Dnešní doba je chaotická. Čím dál častěji se lidé setkávají se vzory, jakými jsou velmi štíhlé modelky, muži s vypracovanými těly či slavné osobnosti. Ti všichni jsou sice před objektivou a na módních molech krásní, na první pohled by se mohlo zdát, že štěstím jen hýří a jejich životní postoje jsou bezchybné. Média ze všech stran určují, jak mají lidé vypadat, klade se důraz na atraktivitu, výkon, společenské uznání a prestiž, sympatické vystupování, zkrátka perfekcionismus. Tomuto vlivu jsou vystaveny především ženy, které si poté své sebevědomí podle Poněšického často kompenzují určitou stylizací do někoho jiného, někoho, kdo je od společnosti více uznáván, a tím si své skutečné sebevědomí oslabují. Tyto ženy se vzdalují od sebe sama a snaží se být jakousi ideální ženou, stydí se za svou autenticitu, za svá přání a sny, vše je pouhá přetvářka.⁷⁸

Giles uvádí dva způsoby, kterými žena řeší nespokojenost se svým tělem. Buď se uchýlí k mnohdy velmi drastickým dietám a jiným nezdravým způsobům, které by jí

⁷⁷ GILES, D. *Psychologie médií*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. s. 11. ISBN 978-80-247-3921-2.

⁷⁸ PONĚŠICKÝ, J. *Fenomén ženství a mužství: Psychologie ženy a muže, rozdíly a vztahy*. 1. vyd. Praha: Triton, 2003. s. 56. ISBN 80-7254-350-4.

pomohly k dosažení štíhlé postavy a perfektnímu vzhledu, nebo neudělá nic a zůstane jí nízké sebevědomí.⁷⁹

Autor sice uvádí, že na téma mediálního ideálu krásy a jeho vlivu na jedince bylo vypracováno mnoho výzkumů a napsáno velké množství literatury, nicméně připouští, že problém netkví ani tak ve výsledcích dokazujících určitý vliv těchto médií na osobnost ženy, a nevyvrací byť sebemenší spojitost s poruchami příjmu potravy apod. Problémem je, že odborníci se už většinou dále nesnaží vysvětlit proces, který se odehrává v myslích respondentek, ani jakým způsobem dojde k nárůstu nespokojenosti s vlastním tělem.⁸⁰

Je pozoruhodné, že i přes zvýšenou nespokojenost se svými těly při dlouhodobém sledování tzv. hubených médií, jsou lidé těmito vlivy přitahováni a nadále kupují časopisy a jiná média, kde jsou tyto lidské ideály hojně podporovány. Giles si kladl následující otázku: „*Mohlo by to být tak, že většina čtenářek časopisů jsou snílci, pro které četba módních, lifestylových a bulvárních časopisů představuje neškodné a příjemné vyrušení z každodenního života a jen pro menšinu jsou ohrožením sebevědomí?*“⁸¹ Tím se však výzkumníci příliš nezabývali.

Podobným vlivům ze strany médií jsou vystaveni i muži. V současné době je kulturním mužským ideálem tzv. mezomorfní typ, tedy postava do tvaru písmene V, která symbolizuje široká svalnatá ramena a hrud', se štíhlými boky.⁸² Zásadní roli hrají v těchto případech podle Gilese především akční filmy na televizních obrazovkách nebo pánské časopisy, které se údajně zaměřují na zdravý životní styl, a přitom nabízejí různé diety či zázračné nápoje a doplňky stravy podporující tvorbu svalové hmoty. Později se k nim připojily i lifestylové časopisy, jako byl kupř. ve Velké Británii Taylor a Esquire či americký Maxim nebo Stuff. Výzkumy po celém světě i v těchto případech potvrdily jistý vliv těchto médií na mužské chování.⁸³

⁷⁹ CAFRI, G., J. K. THOMPSON a L. RICCIARDELLI In: GILES, D. *Psychologie médií*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. s. 70. ISBN 978-80-247-3921-2.

⁸⁰ GILES, D. *Psychologie médií*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. s. 72-74. ISBN 978-80-247-3921-2.

⁸¹ Tamtéž, s. 74.

⁸² POPE, H. G a K. A. PHILIPS In GILES, D. *Psychologie médií*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. s. 71. ISBN 978-80-247-3921-2.

⁸³ GILES, D. *Psychologie médií*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. s. 71. ISBN 978-80-247-3921-2.

5.2 Virtuální realita

Mnoho lidí, zvláště mladší generace, si život bez internetu dokáže už jen stěží představit. Stal se součástí naší společnosti a hraje v ní nezastupitelnou roli. Tak, jako nám dokáže výrazně ulehčit práci, dokáže mít i velice negativní dopady. Vzhledem k tématu práce zde bude hovořeno převážně o vlivu internetu na partnerské vztahy.

Tématem, zda lze najít ve virtuálním prostoru kvalitní vztahy, se zabývala autorka časopisu *Psychologie dnes* Jedelská v jednom ze svých článků. Mnoho lidí tuto formu internetového seznamování v posledních letech využívá. Jedním z důvodů je podle Jedelské možnost vystupovat na sociálních sítích a virtuálních seznamkách jako zcela nový člověk. Zvláště mladí lidé nebo z nějakého důvodu zranitelní jedinci, kteří kupříkladu trpí určitým handicapem, se pak mohou na různých diskusních fórech rázem proměnit v někoho, kým by ve skutečnosti chtěli být, avšak realita je mnohdy jiná. Internet je také místem, kde lidé ztrácejí zábrany a dovolují si diskutovat o takových tématech, o nichž by se ostýchali hovořit v běžném životě.

Je tak velice jednoduché se na internetu s někým seznámit a navázat vztah. Podle již zmiňované autorky článku lidé na internetu nejčastěji klamou z důvodu pobavení se či kvůli vlastnímu prospěchu. Do druhé skupiny patří především lidé v manželském svazku, kteří hledají ve virtuálním světě někoho na tzv. mimomanželské dobrodružství. Velkým problémem jsou podvodníci či zloději, kteří se snaží z dotyčného vylákat peníze nebo jím jinak manipulovat. O násilnících nemluvě.⁸⁴

U sociálních sítí je v porovnání s diskusními fóry a seznamkami riziko seznámení se s osobou, která se vydává za někoho jiného, podle Gilese trochu menší. Je to dáno především tím, že se nejprve uživatelé setkají na živo, až poté se stanou tzv. přáteli (kupř. na facebooku) a vzájemně se na profilech navštěvují a komunikují mezi sebou.⁸⁵

Průzkum provedený internetovým portálem centrum.cz ukázal, že i přes všechna rizika virtuálního seznamování se počty zájemců neustále zvyšují. Celkem 64% uživatelů věří v jeho úspěšnost, přičemž přibližně polovina z nich má s navazováním vztahu přes internet pozitivní zkušenosti.

⁸⁴ JEDELSKÁ, E. Přátelství a lži na internetu. *Psychologie dnes*. 2010, roč. 16, č. 5, s. 13-15. ISSN 1212-9607.

⁸⁵ GILES, D. *Psychologie médií*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. s. 144. ISBN 978-80-247-3921-2.

Jedelská uvádí, že ne vždy se musí jednat pouze o mladší generaci, která tuto formu seznamování využívá. Poměrně důležitou roli v ní hrají i uživatelé, kteří jsou již několikrát rozvedeni a chtějí znovu navázat vztah. V mnoha případech se jim to daří. To ostatně prokázalo i výzkumné šetření, které proběhlo v americkém státě Iowa před několika lety. Sociologové, kteří toto šetření prováděli, uvedli, že u párů, které se seznámily na internetu „*nebyly zaznamenány žádné odlišnosti v inteligenci, vzdělání ani sebehodnocení; byli však starší (průměrně 36 let) a častěji šlo o jejich druhé, nebo dokonce třetí manželství.*“⁸⁶

5.3 Televize a její negativní vliv na fungování vztahu

Příběhy mají v životě člověka velmi silnou roli převážně v době dětství a částečně ještě v období dospívání. Motivující dobrodružství dokáží probouzet fantazii a inspirovat mladého posluchače či čtenáře. Ten si poté na základě vyvolané fantazie, nebo lépe řečeno fikce, utříbí podněty a vytvoří si vlastní názor. Co se ovšem stane v případě, že se fantazie prolne s realitou, nebo v horším případě uměle vytvořená realita snění bude považována za to pravé a jediné? Něco jako únik do vnitřního světa se v podstatě očekává od dospívající mládeže, ale co se stane ve chvíli, kdy do světa fantazie uteče dospělý člověk s fungující rodinou a odmítne se navrátit zpět do reality?

Psychika člověka je křehký otevřený interakční systém nejen díky sociálnímu charakteru lidské bytosti. Profesor Mikšík se dlouhodobě zabývá studiem osobnosti, jejího interagování s ostatními a dalšími psychickými pochody spojenými se změnami působícími na povahu osobnosti. Ve své knize Psychika osobnosti v období závažných životních a společenských změn uvádí, že nejdůležitějším prvkem pro zkoumání lidské povahy je vzájemný vztah osobnost – situace. Únik do vlastní reality, na základě nějaké životní změny, může způsobit změnu osobnosti. A proto změna osobnosti a jejího chování v doposud vybudovaných společenských vztazích, může vyvolat jejich oslabení,

⁸⁶ JEDELSKÁ, E. Přátelství a lži na internetu. *Psychologie dnes*. 2010, roč. 16, č. 5, s. 15. ISSN 1212-9607.

či rozvrat. Tento řetězec událostí může být ještě podpořen nějakými vnějšími impulsy. Takovým podnětem je do značné míry také televize.⁸⁷

Zastánci televize, zejména pak pořadů typu telenovel a seriálů určených pro ženské publikum, argumentují její relaxační silou.⁸⁸ Člověk si odpočine od každodenního shonu, oprostí se od negativních zpráv, které se na něho ze všech stran hrnou, a ztotožní se s hrdiny svého příběhu. Takové příběhy na pokračování mají většinou dost podobný charakter – hlavní hrdina či hrdinka jsou mladí a krásní, většinou je postihl i nějaký nepříznivý osud a nese se s nimi celý život. Do cesty jim jsou kladeny překážky od jejich méně pohledných soupeřů a dějová linka je protínána mnohdy předvídatelnými zápletkami střídajícími šťastné chvíle hlavních hrdinů anebo jejich smutek. Člověk pochybující o spravedlnosti světa, v němž žije, se může velmi snadno nechat chytit do sítí takového fantazijního příběhu na pokračování a nalézt v něm onu chybějící spravedlnost. Ošklivý padouch je většinou poražen a mladí, krásní a úžasní spolu žijí až do smrti. Zní to jako pohádka a s realitou má příběh pramálo společného. Ale seriál či telenovela má stále bezpočet konzumentů i přesto, že většinou nesplňuje žádná intelektuální kritéria.

Oproti obhájčům tzv. televizní relaxace je však i velká skupina odpůrců zejména z řad psychologů, kteří nezřídka varují před tímto druhem konzumu. Vysněný princ či vysněná princezna z oblíbeného seriálu zdaleka nesplňuje parametry současného partnera či partnerky a může proto dojít ke konfliktům, které jsou zapříčiněny domněnkami probuzenými sledováním fiktivního příběhu. Je nepochybné, že takové příběhy mají manipulativní charakter a narušují bystrý úsudek diváka.⁸⁹ Ten si pak na základě vymyšleného a dobře propracovaného scénáře, většinou vymyšleného pro určité přesně vymezené cílové skupiny, vytvoří pokřivený náhled na reálný svět a může se stát, že propadne ještě hlubšímu citovému narušení, než ve kterém se nacházel před sledováním. Takové narušení se projeví nejen v jeho partnerském vztahu, ale i ve vztazích obecně. Člověk bude žít pouze z očekávání, které vyzískal sledováním telenovel, a jejich následné nenaplnění pro něj bude rána pod pás. Ačkoliv se jeho

⁸⁷ MIKŠÍK, O. *Psychika osobnosti v období závažných životních a společenských změn*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2009, s. 11-13. ISBN 978-802-4616-001.

⁸⁸ URBAN, L., J. DUBSKÝ a K. MURDZA. *Masová komunikace a veřejné mínění*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, s. 102. ISBN 978-802-4735-634.

⁸⁹ Tamtéž, s. 103.

partnerský vztah nemusí hned rozpadnout, televize může mít do značné míry podíl na jeho negativním fungování.

PRAKTICKÁ ČÁST

6 PRŮZKUM

6.1 Cíl průzkumu a stanovení hypotéz

Teoretická část této bakalářské práce je věnována ucelenějšímu pojednání o partnerství a jeho konfliktech a aspektech, které stabilitu vztahu ovlivňují. Na základě těchto poznatků byl stanoven cíl praktické části. Cílem bylo zamyslet se a zjistit, co vše může přispět k tomu, aby byl partnerský vztah stabilní a trvalý. Tento cíl byl konkretizován do čtyř předem stanovených hypotéz:

1. Nejčastější příčinou sporů mezi partnery je nevhodná komunikace.

Hypotéza č. 1 je obsažena v otázkách č. 5 a 6.

- Otázka č. 5: S jakým z uvedených konfliktů jste se již někdy v minulosti ve svém životě setkal/a?
- Otázka č. 6: Co je podle vašeho názoru nejčastějším důvodem ukončení vztahu?

2. Muži jsou oproti ženám méně tolerantní a nevěru své partnerky nejsou schopni akceptovat.

Hypotéza č. 2 je obsažena v otázkách č. 7, 9 a 13.

- Otázka č. 7: Které z uvedených možností jsou pro vás v partnerském vztahu naprosto nepřijatelné?
- Otázka č. 9: Co z uvedených možností považujete za nevěru?
- Otázka č. 13: Souhlasíte s následujícím výrokem? Nevěru svého partnera bych nikdy neodpustil/a.

3. Nejběžnějším způsobem řešení sporů mezi partnery je kompromis.

Hypotéza č. 3 je obsažena v otázkách č. 8.

- Otázka č. 8: Jakým způsobem řešíte konflikty?

4. V partnerství stále převažuje tradiční rozdělení mužských a ženských rolí.

Hypotéza č. 4 je obsažena v otázkách č. 15 a 16.

- Otázka č. 15: Souhlasíte s následujícími výroky? Muž je hlavou domácnosti a proto by se měl o finanční stránku rodiny postarat především on.
- Otázka č. 16: Domácí práce (vaření, úkol apod.) by měla zastávat převážně žena.

6.2 Realizace průzkumu

Popis metody

K dosažení předem stanoveného cíle byla použita metoda dotazníkového šetření. Jde o kvantitativní způsob šetření, který se v praxi běžně používá. V úvodní části dotazníku byli všichni účastníci seznámeni s cílem a náplní bakalářské práce a byli ujištěni, že dotazování je zcela anonymní. Touto cestou byli respondenti požádáni o spolupráci. Jediné nároky, které byly na respondenty kladeny, byla snaha zamyslet se nad danými otázkami a odpovídat pravdivě bez ovlivňování ze strany druhých. Dotazník byl zkonstruován tak, aby jeho vyplnění netrvalo déle než pět minut, časové rozmezí vyplňování však bylo velmi individuální. Obsahoval celkem šestnáct otázek a respondenti si mohli vybírat z jedné či více možných odpovědí. Nacházely se zde uzavřené, polootevřené i sociodemografické otázky, v nichž byly zjišťovány základní osobní údaje, které souvisejí s partnerskými vztahy.

Vzorek

Průzkum byl zaměřen na respondenty všech věkových kategorií, minimální hranice však byla 18 let. Zkoumaný vzorek sta účastníků zahrnoval čtyřicet mužů a šedesát žen (bližší informace jsou k nahlédnutí ve výsledcích průzkumu v následující podkapitole). S ohledem na zkoumaný vzorek se dá předpokládat, že téma konfliktů partnerských vztahů je atraktivnější především pro ženy, které na uvedené otázky odpovídaly ochotněji než muži.

Postup sběru dat

Respondenti odpovídali na předem připravené otázky v elektronické podobě. Šetření bylo provedeno pomocí internetového systému Survio, který se na tvorbu dotazníků a průzkumů trhu specializuje, a odkaz na tuto adresu byl rozeslán přes e-mailovou poštu nebo byl umístěn na sociální síť Facebook. Výhodou tohoto sběru dat je jakési neřízené sdílení všech dokumentů. Jakmile uživatel vloží na internet soubor, který veřejnost zajímá, začne se nekontrolovaně šířit po celé síti. Nevýhodou dotazování přes internet je do značné míry omezená skupina jedinců. Lze sice předpokládat, že v dnešní době se bez internetu neobejde většina populace, která pracuje s počítačem, a pro mnohé se stal nepostradatelnou součástí života, v určitých věkových skupinách však převládají ti, kteří internetu a sociálních sítí nevyužívají. To do jisté míry ovlivnilo

věkové složení respondentů, kteří dotazník vyplňovali. Z uvedeného průzkumu se dá na základě výsledků předpokládat, že Facebook užívají především mladí lidé. To vysvětluje vyšší účast respondentů ve věku do třiceti let.

Průzkum byl vnímán vesměs pozitivně, většina respondentů odpověděla na všechny otázky hned při jeho prvním otevření. Jen několik jedinců dotazník nedokončilo. Příčiny těchto postojů bohužel nejsou známy, lze tedy pouze spekulovat nad tím, zda téma bylo příliš osobní nebo zda pro někoho nebylo zajímavé.

6.3 Výsledky průzkumu

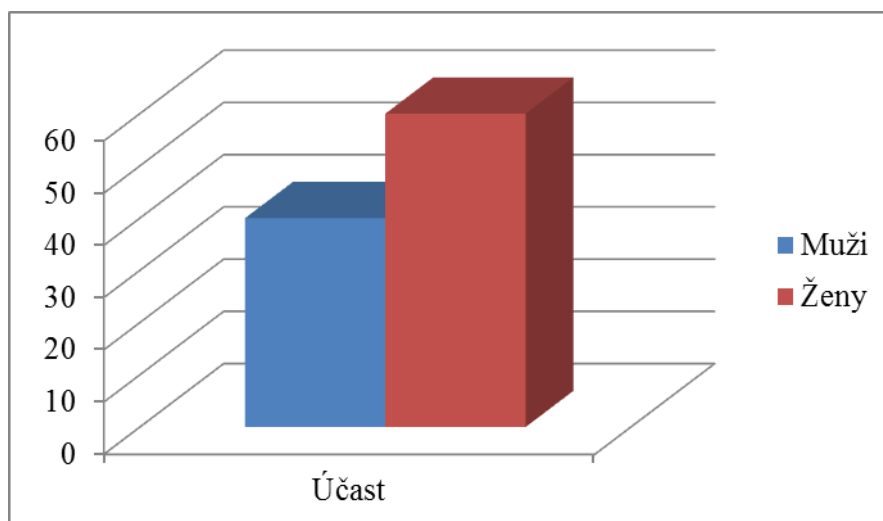
Otázka č. 1: Pohlaví

Tabulka 1: Pohlaví

Pohlaví	Muži	Ženy	Celkem	Podíl
Účast	40	60	100	100%

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 1: Pohlaví

Zdroj: Vlastní šetření

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 100 respondentů (100%), 60 žen (60%) a 40 mužů (40%).

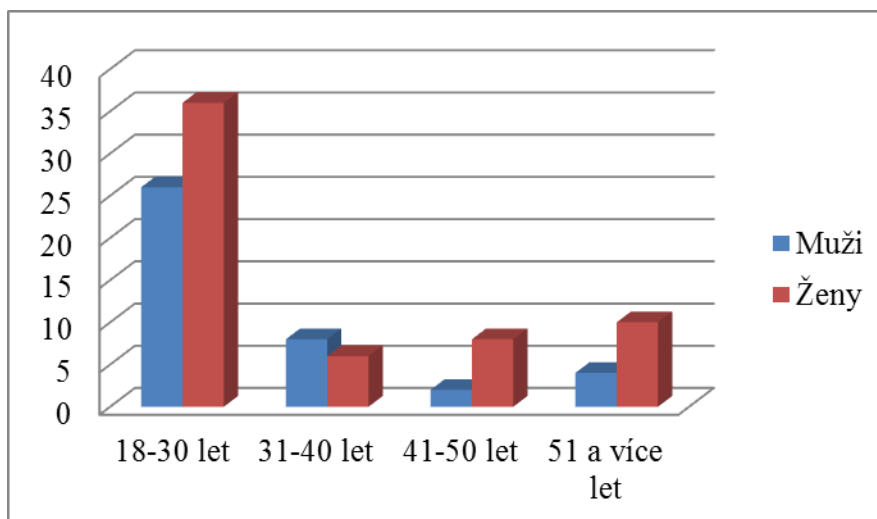
Otázka č. 2: Do které věkové kategorie byste se zařadil/a?

Tabulka 2: Věkové kategorie

	Muži	Ženy	Celkem	Podíl
18-30 let	26	36	62	62%
31-40 let	8	6	14	14%
41-50 let	2	8	10	10%
51 let a více	4	10	14	14%

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 2: Věkové kategorie

Zdroj: Vlastní šetření

Nejčastěji v dotazníku odpovídali respondenti ve věkovém rozmezí 18-30 let, kterých bylo celkem 62 (62%), z toho 26 mužů (65%) a 36 žen (60%). Následující kategorii věku 31-40 let tvořilo 14 respondentů (14%), přesněji 8 mužů (20%) a 6 žen (10%). Nejméně účastníků reprezentovalo věkovou skupinu 41-50 let, v níž bylo pouhých 10 odpovídajících (10%), 2 muži (10%) a 8 žen (13%). Frekventantů starších 51 let se zúčastnilo 14 (14%), z toho 4 muži (5%) a 10 žen (17%).

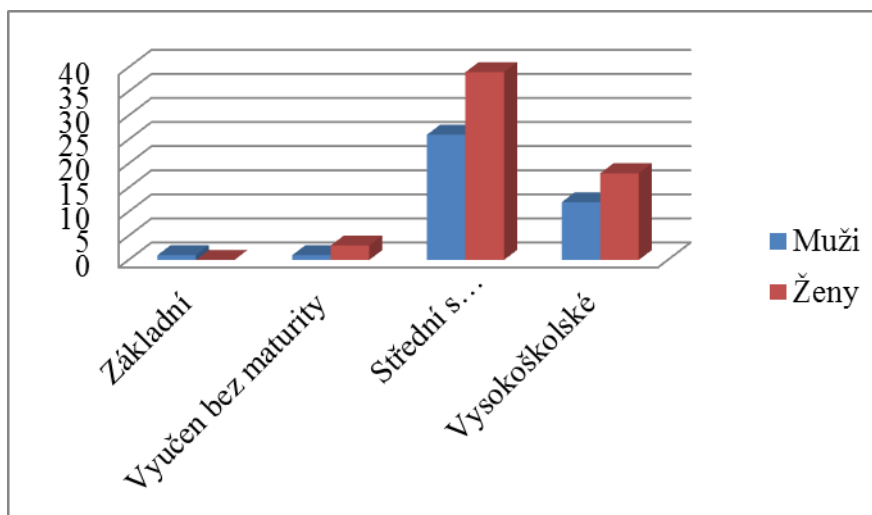
Otázka č. 3: Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Tabulka 3: Nejvyšší dosažené vzdělání

	Muži	Ženy	Celkem	Podíl
Základní	1	0	1	1%
Vyučen bez maturity	1	3	4	4%
Střední s maturitou, vyšší odborné	26	39	65	65%
Vysokoškolské	12	18	30	30%

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 3: Nejvyšší dosažené vzdělání

Zdroj: Vlastní šetření

Celkem 65 respondentů (65%) označilo, že jejich nejvyšší dosažené vzdělání je střední s maturitou či vyšší odborné, přesněji 26 mužů (65%) a 39 žen (65%). Vysokoškolské vzdělání uvedlo 30 lidí (30%), z toho 12 mužů (30%) a 18 žen (30%). Výuční list vlastní 4 respondenti, 1 muž (2,5) a 3 ženy (5%) a základní vzdělání pouze 1 muž (2,5%).

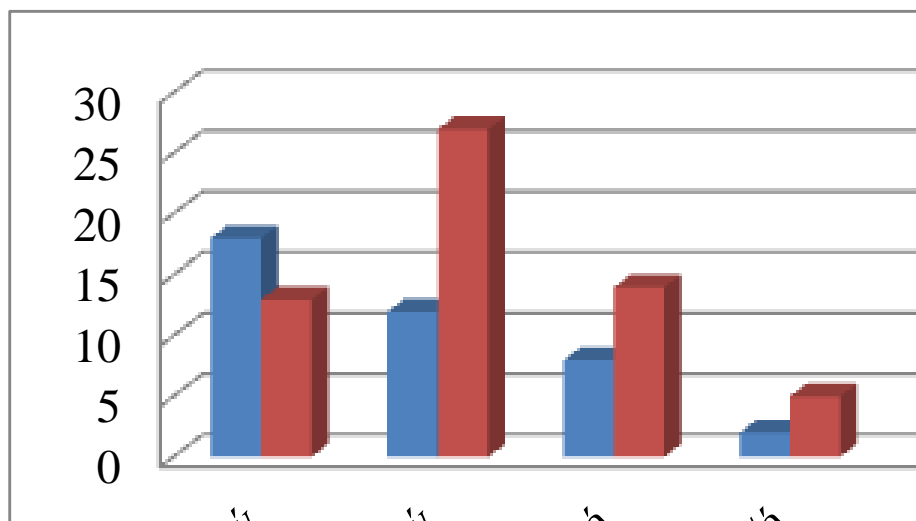
Otázka č. 4: V současné době jste:

Tabulka 4: Sociální status

	Muži	Ženy	Celkem	Podíl
Nezadaný/á	18	13	31	31%
Zadaný/á	12	27	38	39%
Ženatý/vdaná	8	14	22	22%
Rozvedený/á	2	5	7	7%
Vdovec/vdova	0	1	1	1%

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 4: Sociální status

Zdroj: Vlastní šetření

Pokud se týká sociálního statusu jedinců, kteří se dotazníkového šetření účastnili, do jisté míry se zde liší pozice mužů i žen. Mezi 39 zadanými respondenty (39%) jasně převládaly ženy, kterých bylo 27 (45%), oproti pouze 12 mužům (30%). Mezi nezadanými jedinci byla naopak většina mužů. Z celkového počtu 31 respondentů (31%), bylo nezadaných 18 mužů (45%) a 13 žen (22%). Jedinců žijících v manželském soužití se zúčastnilo 22 (22%), přesněji řečeno 8 mužů (20%) a 14 žen (23%). Rozvedených respondentů bylo o něco méně - 2 muži (5%) a 5 žen (8%), tedy pouhých 7 účastníků (7%). Zbývající skupinu doplnila 1 žena, která uvedla, že je vdova (1,5%).

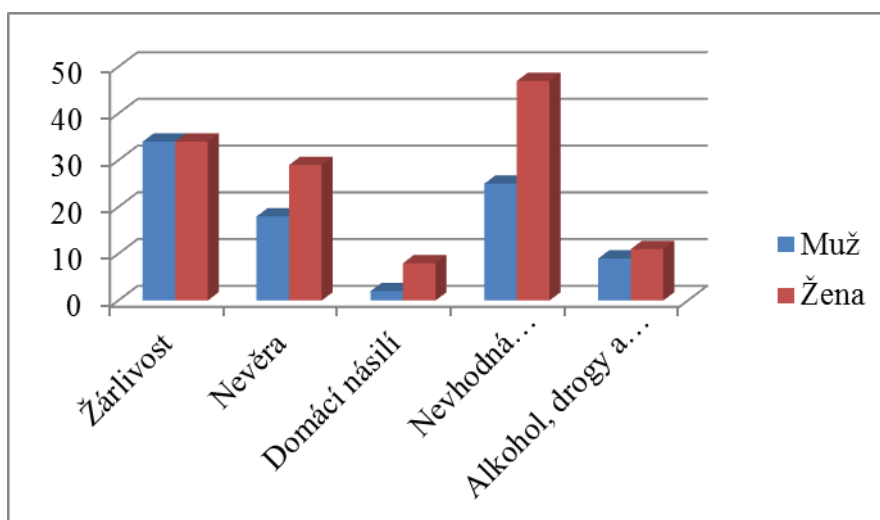
Otázka č. 5: S jakým z uvedených konfliktů jste se již někdy v minulosti ve svém osobním životě setkal/a?

Tabulka 5: Osobní zkušenost s konflikty

	Muži	Ženy	Celkem	Podíl
Žárlivost	34	34	68	68%
Nevěra	18	29	47	47%
Domácí násilí	2	8	10	10%
Nevhodná komunikace	25	47	72	72%
Alkohol, drogy a patologické hráčství	9	11	20	20%

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 5: Osobní zkušenost s konflikty

Zdroj: Vlastní šetření

Z šetření vyplývá, že nejčastější příčinou konfliktů je nevhodná komunikace, s níž má zkušenost celkem 72 jedinců (72%), 25 mužů (62,5%) a 47 žen (78%). Častěji ji vnímají spíše ženy než muži. Pro muže je nejčastějším důvodem vedoucím ke konfliktu žárlivost, která se ukázala být závažným důvodem i pro mnoho žen. Z počtu 68 účastníků (68%) má se žárlivostí zkušenost stejný počet mužů i žen (34 mužů - 85% a 34 žen - 57%). Dále z výsledků šetření vyplynulo, že třetím nejběžnějším důvodem konfliktních situací je pro 47 (47%) respondentů nevěra, se kterou se setkalo 18 mužů (45%) a 29 žen (57%). Alkohol, drogy a patologické hráčství je závažným

důvodem pro 20 lidí (20%), z toho 9 mužů (22,5%) a 11 žen (18%). Nejméně častým jevem je domácí násilí, které za příčinu konfliktů označilo 10 respondentů, 2 muži (5%) a 8 žen (13%).

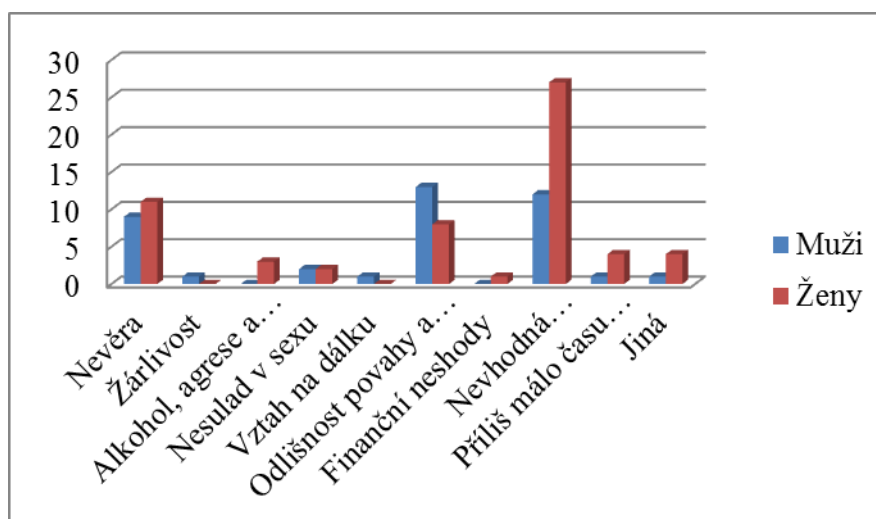
Otázka č. 6: Co je podle Vašeho názoru nejčastějším důvodem ukončení vztahů?

Tabulka 6: Nejčastější důvody ukončení vztahů

	Muži	Ženy	Celkem	Podíl
Nevěra	9	11	20	20%
Žárlivost	1	0	1	1%
Alkohol, agrese a patologické hráčství	0	3	3	3%
Nesoulad v sexu	2	2	4	4%
Vztah na dálku	1	0	1	1%
Odlíšnost povahy a zájmů	13	8	21	21%
Finanční neshody	0	1	1	1%
Nevhodná komunikace mezi partnery	12	27	39	39%
Příliš málo času tráveného s partnerem	1	4	5	5%
Jiné	1	4	5	5%

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 6: Nejčastější důvody ukončení vztahů

Zdroj: Vlastní šetření

Podle respondentů je nejběžnějším důvodem ukončení vztahu nevhodná komunikace mezi partnery. Odpovědělo tak 39 jedinců (39%), z toho 12 mužů (30%) a 27 žen (45%). Jako druhá nejčastější příčina rozpadu partnerství byla označena odlišnost povahy a zájmů, kterou uvedlo 21 účastníků (21%), a to především muži, kterých bylo 13 (32,5%) oproti 8 ženám (13%). Těsně za rozdílností povah a zájmů byla 20 respondenty označena i nevěra, tu uvedlo 9 mužů (22,5%) a 11 žen (18%). Výrazně méně hlasů získal zbytek možných odpovědí. Celkem 5 odpovídajících (5%), přesněji 1 muž (2,5%) a 4 ženy (7%), se domnívá, že nejčastějším důvodem ukončení vztahů je příliš krátký čas trávený s partnerem a jiná, v dotazníku nespecifikovaná varianta. Zde respondenti ve svých odpovědích uváděli vzájemnou netoleranci a kombinaci několika uvedených faktorů.

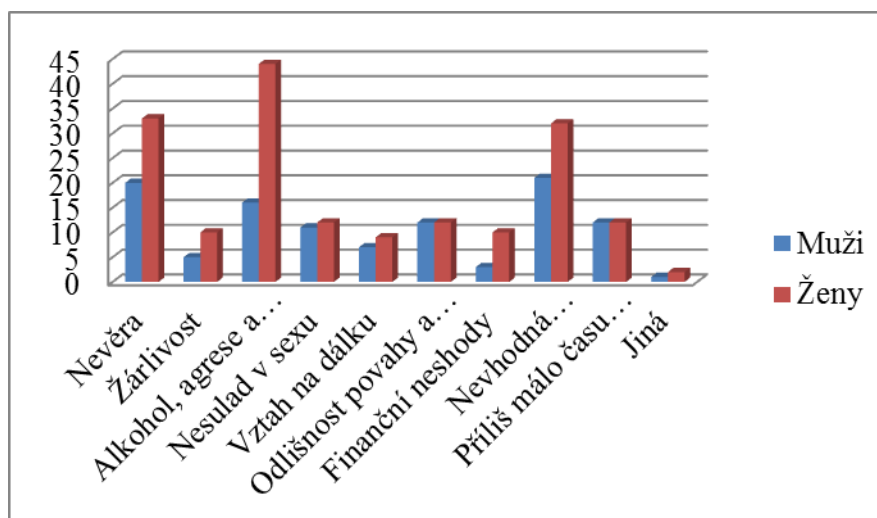
Otázka č. 7: Které z uvedených možností jsou pro vás v partnerském vztahu naprosto nepřijatelné?

Tabulka 7: Nepřijatelné situace

	Muži	Ženy	Celkem	Podíl
Nevěra	20	33	53	53%
Žárlivost	5	10	15	15%
Alkohol, agrese a patologické hráčství	16	44	60	60%
Nesoulad v sexu	11	12	23	23%
Vztah na dálku	7	9	16	16%
Odlišnost povahy a zájmů	12	12	24	24%
Finanční neshody	3	10	13	13%
Nevhodná komunikace mezi partnery	21	32	53	53%
Příliš málo času tráveného s partnerem	12	12	24	24%
Jiná	1	2	3	3%

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 7: Nepřijatelné situace

Zdroj: Vlastní šetření

Z dotazníkového šetření vyplývá, že naprosto nepřijatelná situace pro úspěšný partnerský vztah je podle účastníků alkohol, drogy a patologické hráčství, jak uvedlo dohromady 60 respondentů (60%), především se na tom shodlo 44 žen (73%) a 16 mužů (40%). Druhou nejčastější odpovědí byla nevěra s 53 hlasy (53%), z toho 20 mužů (50%) a 33 žen (55%) a nevhodná komunikace mezi partnery, jak odpovědělo z 53 lidí (53%) 21 mužů (52,5%) a 32 žen (53%). Další poměrně hojně zastoupenou odpovědí bylo příliš málo času tráveného s partnerem a odlišnost povah a zájmů s 24 hlasy (24%), z toho byl vyrovnaný počet odpovědí obou pohlaví 12 mužů (30%) a 12 žen (20%). Následoval vztah na dálku s 16 body (16%), 7 mužů (17,5%) a 9 žen (15) a žárlivost s 15 odpověďmi, 5 mužů (12,5) a 10 žen (17%). Nejméně označována byla varianta finančních neshod, kterou jako naprosto nepřijatelnou uvedlo 13 účastníků (13%), 3 muži (7,5%) a 10 žen (17). Možnost jiného výběru využili 3 lidé (3%), 1 muž (2,5%) uvedl hrubé zacházení k ženě a 2 ženy (3%) lhaní a lenost.

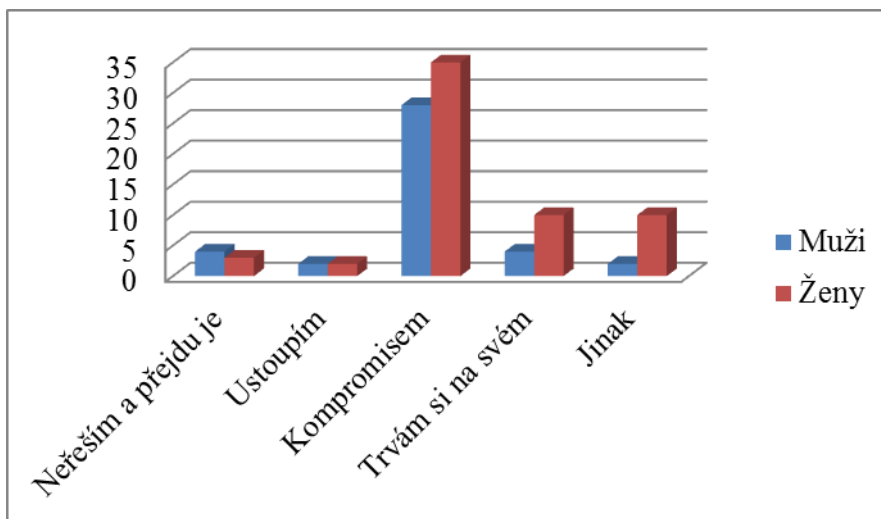
Otázka č. 8: Jakým způsobem řešíte konflikty?

Tabulka 8: Způsoby řešení konfliktu

	Muži	Ženy	Celkem	Podíl
Neřeším a přejdu je	4	3	7	7%
Ustoupím	2	2	4	4%
Kompromisem	28	35	63	63%
Trvám si na svém	4	10	14	14%
Jinak	2	10	12	12%

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 8: Způsoby řešení konfliktu

Zdroj: Vlastní šetření

V otázce týkající se způsobu řešení konfliktu uvedla většina respondentů kompromis, přesněji 63 lidí (63%), z toho 28 mužů (70%) a 35 žen (58%). 14 účastníků (14%), 4 muži (10%) a 10 žen (17%) uvedlo, že si při sporu trvá na svém, 7 lidí (7%), přesněji 4 muži (10%) a 3 ženy (4,5%) je neřeší a přejde je a 4 respondenti (4%), 2 muži (5%) a 2 ženy (3%) odpověděli, že ustoupí. Poměrně velká část respondentů označila variantu jiné, respektive tak učinilo 12 účastníků (12%), 2 muži (5%) a 10 (17%) žen. Mezi těmito možnostmi se vyskytovalo u obou pohlaví naslouchání, komunikace a snaha řešit konflikt dohodou, někteří jedinci uvedli, že záleží především na situaci, při jaké spor vznikne.

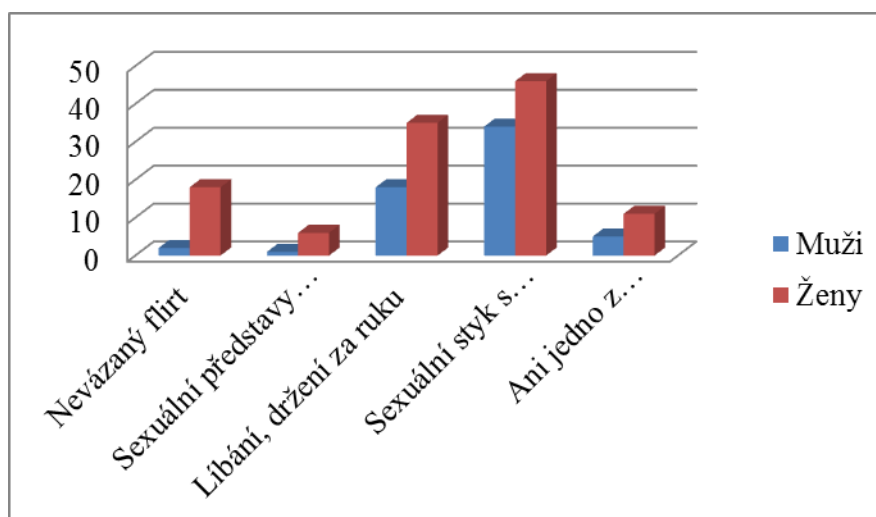
Otázka č. 9: Co z uvedených možností považujete za nevěru?

Graf 9: Co je nevěra

	Muži	Ženy	Celkem	Podíl
Nevázaný flirt	2	18	20	20%
Sexuální představy partnera/partnerky související s jinou osobou	1	6	7	7%
Líbání, držení za ruku	18	35	53	53%
Sexuální styk s absencí citu	34	46	80	80%
Ani jedno z uvedených	5	11	16	16%

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 9: Co je nevěra

Zdroj: Vlastní šetření

Za nevěru byl nejčastěji označován sexuální styk s absencí citu, alespoň tomu tak bylo pro 80 respondentů (80%), 34 mužů (85%) a 46 žen (77%). Druhou dosti označovanou možností bylo pro 53 lidí (53%) - 18 mužů (45%) a 35 žen (58%) - líbání a držení se za ruku. Následoval nezávazný flirt, který uvedlo 20 jedinců (20%), 2 muži (5%) a 18 žen (18%). 16 respondentů (16%), 5 mužů (12,5%) a 11 žen (18%) nepovažuje za nevěru ani jednu z uvedených možností. Sexuální představy partnera/partnerky související s jinou osobou označilo za nevěru pouze 7 účastníků (7%), 1 muž (2,5%) a 6 žen (10%).

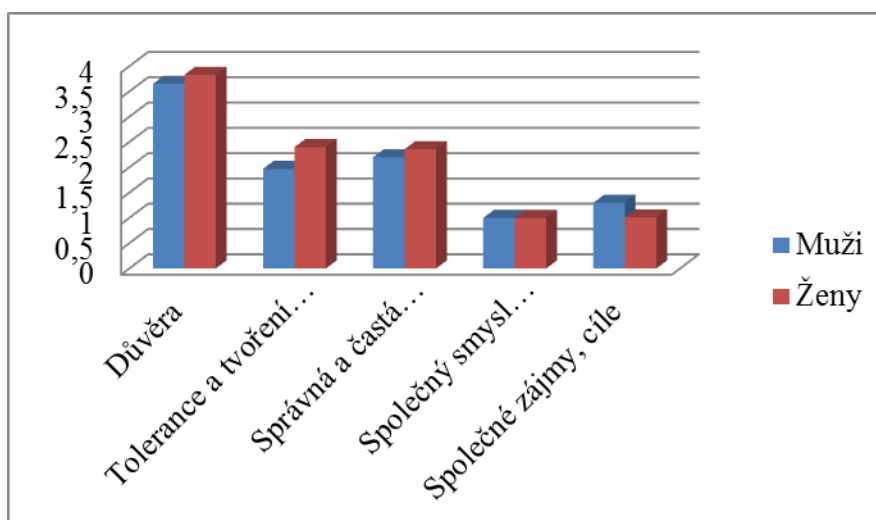
Otázka č. 10: Co je podle Vašeho názoru v partnerském vztahu nejdůležitější?

Tabulka 10: Aspekty podtrhující stabilitu vztahu

	Muži	Ženy	Celkem	Podíl
Důvěra	3,65	3,83	5,64	6%
Tolerance a tvoření kompromisů	1,97	2,4	4,29	4%
Správná a častá komunikace mezi partnery	2,2	2,36	4,18	4%
Společný smysl pro humor	1	1	2,88	3%
Společné zájmy, cíle	1,3	1,01	3,01	3%

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 10: Aspekty podtrhující stabilitu vztahu

Zdroj: Vlastní šetření

V otázce, v níž měli respondenti za úkol seřadit uvedené odpovědi od nejdůležitější po nejméně důležitou, se nejvýše vyskytovala důvěra, která získala v průměru 3,83 bodů. Tolerance a tvoření kompromisů skončilo na druhém místě s 2,40 body. Třetí byla správná a častá komunikace s 2,36 body, následovaly společné zájmy a cíle s 1,01 body a posledním nejméně důležitým aspektem se stal společný smysl pro humor s 1 bodem.

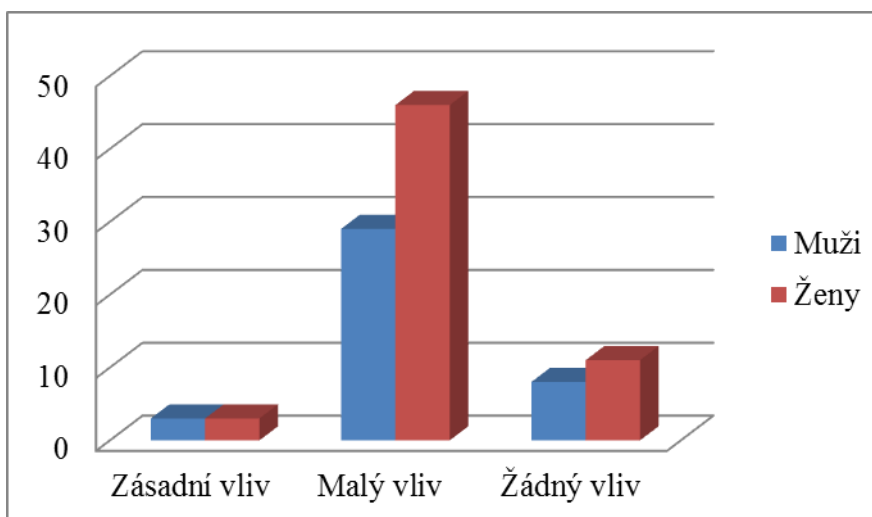
Otázka č. 11: Myslíte si, že mají média určitý vliv na fungování partnerských vztahů?

Tabulka 11: Mediální vliv

	Muži	Ženy	Celkem	Podíl
Zásadní vliv	3	3	6	6%
Malý vliv	29	46	75	75%
Žádný vliv	8	11	19	19%

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 11: Mediální vliv

Zdroj: Vlastní šetření

Z dotazníkového šetření vyšlo najevo, že si celkem 75 lidí (75%), 29 mužů (29%) a 46 žen (77%) myslí, že média mají na fungování partnerství malý vliv. 19 respondentů (19%), 8 mužů (20%) a 11 žen (18%) naopak nepřipouští vliv na vztah mezi partnery ze strany médií žádný a 6 jedinců (6%), 3 muži (7,5%) a 3 ženy (5%) uvádí zásadní mediální vliv.

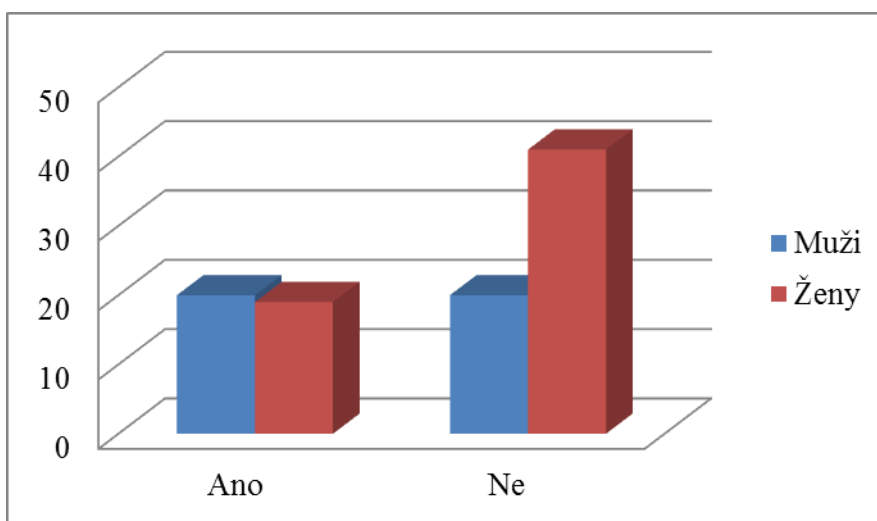
Otázka č. 12: Máte osobní zkušenost se seznamováním na internetu?

Tabulka 12: Seznamování na internetu

	Muži	Ženy	Celkem	Podíl
Ano	20	19	39	39%
Ne	20	41	61	61%

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 12: Seznamování na internetu

Zdroj: Vlastní šetření

Celkem 39 účastníků (39%) potvrdilo určitou osobní zkušenost se seznamováním se přes internet. Tak tomu bylo u 20 mužů (50%) a 19 žen (32%). Nemá s ní zkušenost 61 respondentů, z toho 20 mužů (50%) a 41 žen (68%).

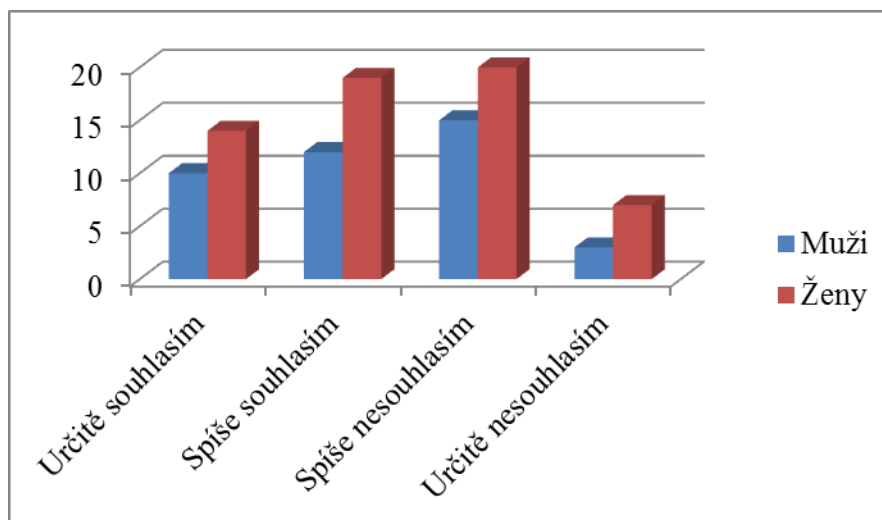
Otázka č. 13: Nyní se prosím zaměřte na jednotlivé výroky a ohodnoťte, do jaké míry s nimi souhlasíte... Nevěru svého partnera / své partnerky bych nikdy neodpustil/a.

Tabulka 13: Odpuštění nevěry

	Muži	Ženy	Celkem	Podíl
Určitě souhlasím	10	14	24	24%
Spíše souhlasím	12	19	31	31%
Spíše nesouhlasím	15	20	35	35%
Určitě nesouhlasím	3	7	10	10%

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 13: Odpuštění nevěry

Zdroj: Vlastní šetření

Nevěru svého partnera by spíše odpustilo 35 respondentů (35%), 15 mužů (37,5%) a 20 žen (33%). Spíše by ji neodpustilo 31 jedinců (31%), z toho 12 mužů (30%) a 19 žen (32%). 24 účastníků (24%), 10 mužů (25%) a 14 žen (23%), by nevěru určitě neodpustilo a 10 respondentů (10%), 3 muži (7,5%) a 7 žen (12%) naopak určitě ano.

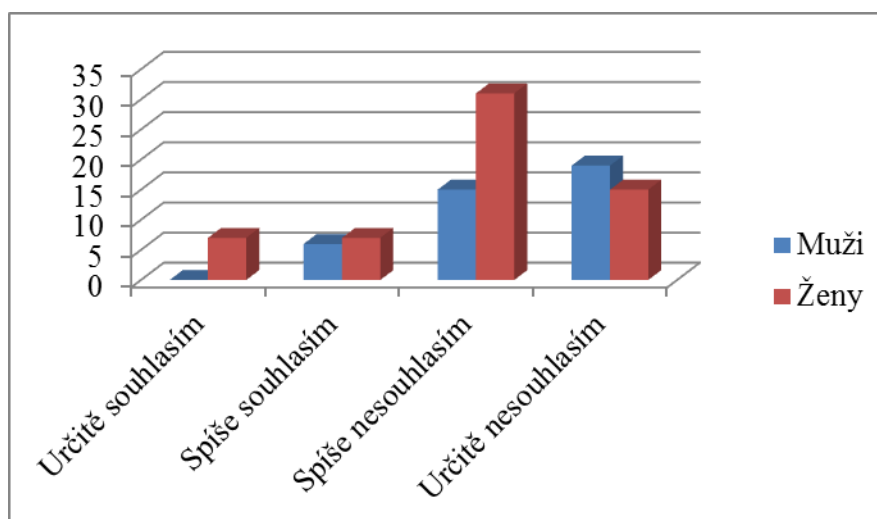
Otázka č. 14: V případě, že by hrozilo ukončení vztahu, vyhledal/a bych odbornou pomoc.

Tabulka 14: Vyhledání odborné pomoci

	Muži	Ženy	Celkem	Podíl
Určitě souhlasím	0	7	7	7%
Spíše souhlasím	6	7	13	13%
Spíše nesouhlasím	15	31	46	46%
Určitě nesouhlasím	19	15	34	34%

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 14: Vyhledání odborné pomoci

Zdroj: Vlastní šetření

Necelá polovina respondentů, přesněji 46 (46%), z toho 15 mužů (15%) a 31 žen (52%) uvedlo, že by v případě potřeby spíše nevyhledali odbornou pomoc. Určitě by ji nevyhledalo 34 účastníků dotazování (34%), 19 mužů (47,5%) a 14 žen (23%). Spíše by pomoc odborníka vyhledalo 13 respondentů (13%), 6 mužů (15%) a 7 žen (12%) a určitě pouze 7 žen (12%) a žádný muž.

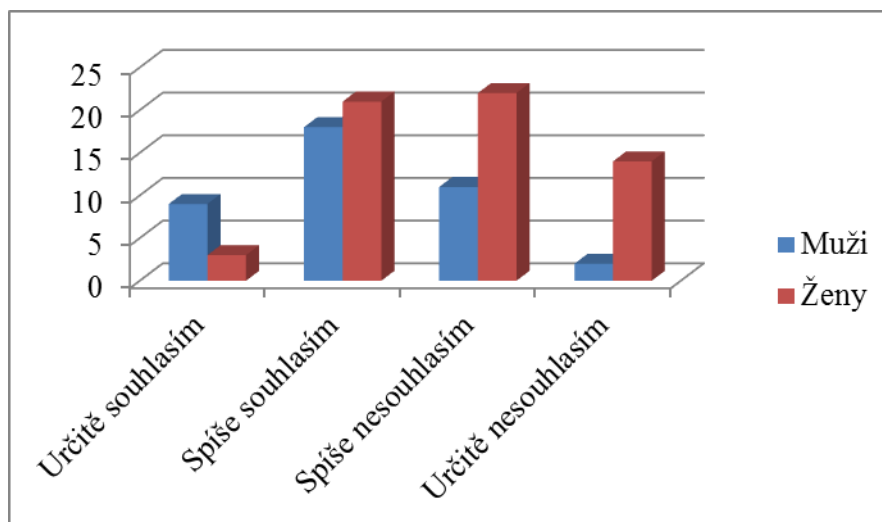
Otázka č. 15: Muž je hlavou domácnosti a proto by se měl o finanční stránku rodiny postarat především on.

Tabulka 15: Tradiční role mužů

	Muži	Ženy	Celkem	Podíl
Určitě souhlasím	9	3	12	12%
Spíše souhlasím	18	21	39	39%
Spíše nesouhlasím	11	22	33	33%
Určitě nesouhlasím	2	14	16	16%

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 15: Tradiční role mužů

Zdroj: Vlastní šetření

Celkem 39 jedinců (39%), 18 mužů (45%) a 21 žen (35%) s uvedeným výrokem spíše souhlasí. Spíše s ním nesouhlasí 33 respondentů (33%), tedy 11 mužů (27,5%) a 22 žen (37%). Určitě s daným tvrzením nesouhlasí 16 lidí (16%), 2 muži (5%) a 14 žen (23%) a určitě s ním souhlasí naopak 9 (22,5%) mužů a 3 ženy (5%), celkem tedy 12 respondentů (12%).

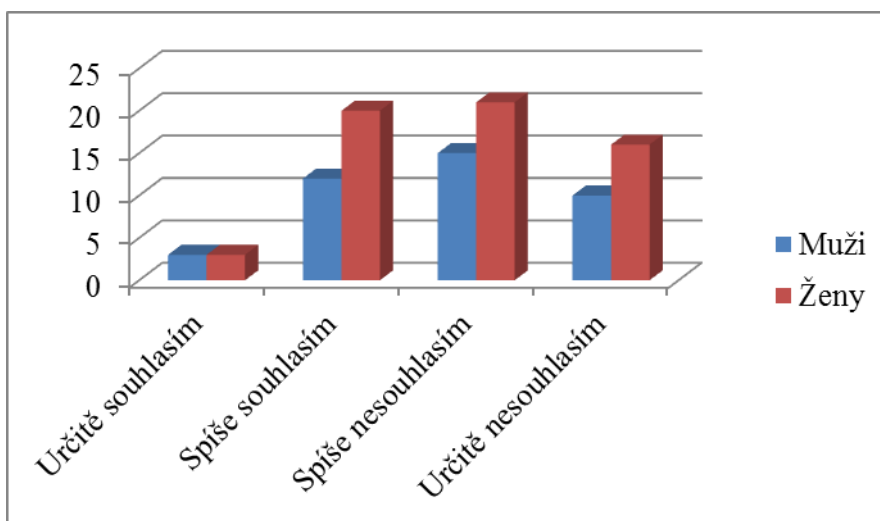
Otázka č. 16: Domácí práce (vaření, uklízení apod.) by měla zastávat převážně žena.

Tabulka 16: Tradiční role žen

	Muži	Ženy	Celkem	Podíl
Určitě souhlasím	3	3	6	6%
Spíše souhlasím	12	20	32	32%
Spíše nesouhlasím	15	21	36	36%
Určitě nesouhlasím	10	16	26	26%

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 16: Tradiční role žen

Zdroj: Vlastní šetření

Výsledky šetření uvádějí, že 36 účastníků (36%), 15 mužů (37,5%) a 21 žen (35%) s posledním výrokem spíše nesouhlasí. 32 lidí (32%), 12 mužů (30%) a 20 žen (33%) s ním naopak spíše souhlasí a 26 jedinců (26%), 10 mužů (25%) a 16 žen (27%) s ním určitě nesouhlasí. Poslední možnou variantu, určitě souhlasím, zaujímá pouze 6 respondentů, 3 muži (7,5%) a 3 ženy (5%).

6.4 Vyhodnocení hypotéz

Hypotéza č. 1: Nejčastější příčinou sporů mezi partnery je nevhodná komunikace.

Uvedená hypotéza, vychází z otázek č. 5 a 6. V otázce č. 5 byli respondenti dotazováni na to, s jakým z uvedených sporů se již někdy oni sami setkali. Z šetření vyplývá, že nejčastěji vyskytujícím se konfliktem je skutečně nevhodná komunikace, s níž mělo zkušenost celkem 72% dotázaných. V otázce č. 6 měli respondenti uvést, jaký je podle jejich názoru nejčastější důvod ukončení vztahů. Opět se zde s nejvyšším počtem hlasů vyskytovala odpověď, že tímto důvodem je nevhodná komunikace. Odpovědělo tak celkem 39% respondentů. Na základě těchto výsledků lze předpokládat, že nejčastější příčinou sporů mezi partnery je skutečně nevhodná komunikace, s níž má zkušenost většina respondentů, kteří se dotazníkového šetření zúčastnili. Stanovená hypotéza tak byla potvrzena.

Hypotéza č. 2: Muži jsou oproti ženám méně tolerantní a nevěru své partnerky nejsou schopni akceptovat.

Tato hypotéza vychází z otázek č. 7, 9 a 13. V otázce č. 7 se měli respondenti zaměřit na pro ně naprosto nepřijatelnou situaci ve vztahu. Nejhojněji zastoupenou odpovědí byl alkohol, drogy a patologické hráčství, kterou uvedlo více žen než mužů. Druhými nejčastějšími situacemi, které by respondenti v partnerství neakceptovali, byla již zmiňovaná nevhodná komunikace a nevěra, kterou uvedlo celkem 50% mužů a 55% žen. Odpovědi obou pohlaví jsou, pokud jde o nevěru, více méně vyrovnané, respektive mírně převažují u žen. V otázce č. 9 měli účastníci dotazníkového šetření určit, co z uvedených možností považují za nevěru. Nejčastěji byl označován sexuální styk s absencí citu, alespoň tomu tak bylo pro 85% mužů a 77% žen. Druhou často označovanou možností bylo pro 45% mužů a 58% žen líbání a držení se za ruku. Čili v obou případech se jednalo o fyzický kontakt. Následoval nezávazný flirt, který uvedlo 5% mužů a 18% žen. 12,5% mužů a 18% žen nepovažuje za nevěru ani jednu z uvedených možností. Sexuální představy partnera/partnerky související s jinou osobou označilo pouze 2,5% mužů a 10% žen. V otázce č. 13 byl uveden výrok, v němž byl zjišťován názor, zda by respondenti byli schopni nevěru odpustit. Z výsledků vyplynulo,

že by ji spíše odpustilo 37,5% mužů a 33% žen. Spíše by ji neodpustilo 30% mužů a 32% žen. 25% mužů a 23% žen by nevěru určitě neodpustila a 7,5% mužů a 12% žen naopak určitě ano. Z odpovědí respondentů tak nelze určit, které pohlaví je více či méně tolerantní a je schopno odpouštět nevěru snáze. Nevěru vnímá každý jedinec rozdílně bez ohledu na pohlaví. Stanovenou hypotézu tak na základě těchto výsledků není možné potvrdit.

Hypotéza č. 3: Nejběžnějším způsobem řešení sporů mezi partnery je kompromis.

Hypotéza č. 3 vychází především z otázky č. 8, v níž měli respondenti určit, jakým způsobem řeší konflikty. Celkem 63% účastníků uvedlo kompromis a to jak ženy, tak muži přibližně ve stejném počtu. Stanovená hypotéza tak na základě výsledků šetření může být potvrzena, ač jsou i jedinci, kteří tento názor nezastávají a uvádějí i zcela opačný postoj.

Hypotéza č. 4: V partnerství stále převažuje tradiční rozdělení mužských a ženských rolí.

Tato hypotéza je obsažena v otázkách č. 15 a 16. Jedná-li se o roli muže, který by měl zastávat funkci hlavy domácnosti a tudíž se i starat o finanční stránku rodiny, odpovědi respondentů nebyly tak jednoznačné. 39% účastníků s uvedeným výrokem spíše souhlasilo a 12% respondentů určitě souhlasilo. 33% jedinců s výrokem spíše nesouhlasilo a 16% jedinců určitě nesouhlasilo. Ač jsou výsledky šetření velmi vyrovnané, vyplývá z nich, že více než polovina respondentů s tradiční mužskou rolí souhlasí a stanovenou hypotézu tak potvrzují. Na druhou stranu u otázky č. 16, která se zaměřuje na tradiční role žen, které by měly zastávat funkci pečovatelky spíše v domácím prostředí, jsou výsledky šetření jiné. S výrokem spíše nesouhlasilo 36% účastníků průzkumu a určitě proti bylo 26% lidí. 32% respondentů s ním spíše souhlasilo a 6% jedinců s ním určitě souhlasilo. Z dotazníkového šetření je tedy zřejmé, že s druhým výrokem se ztotožňuje výrazně nižší počet respondentů. Většina z nich tak tradiční roli žen v dnešní době odmítá. Hypotézu se tak na základě šetření nepodařilo potvrdit.

6.5 Interpretace výsledků

Dotazníkového šetření se zúčastnilo více žen než mužů. Tyto výsledky nejsou nikterak překvapující, jelikož je tomu tak u většiny průzkumů, které jsou ve společnosti prováděny. Z výsledků šetření lze předpokládat, že téma partnerských vztahů je pro ženy mnohem atraktivnější a jsou ochotnější se se svými názory a zkušenostmi formou vyplnění dotazníku podělit. Nejčastěji odpovídali respondenti ve věku do 30 let, což je vzhledem k uvedenému tématu, které se týká především mladé generace lidí, povzbuzující. Další hojně se vyskytující skupinu účastníků tvořili jedinci s nejvyšším dosaženým vzděláním středoškolským s maturitou či vyšším odborným. V dnešní době se stalo alespoň ve vyspělejších oblastech světa vzdělání důležitým aspektem pro většinu lidí a dá se předpokládat, že v budoucnu úroveň vzdělanosti ještě poroste. O tom vypovídá i velmi nízký počet respondentů v šetření se základním vzděláním a výučním listem.

Pokud jde o osobní zkušenost respondentů s uvedenými konflikty, s nimiž se v minulosti někdy setkali, nejčastější odpovědí byla nevhodná komunikace. Zároveň také byla podle respondentů nejčastějším důvodem ukončení vztahu a spolu s nevěrou se stala podle jejich slov jednou z nejnepříjemnějších situací, kterou by jedinci neakceptovali. Potvrdila se tak předem stanovená hypotéza č. 1, o níž byla zmínka v předchozí podkapitole této práce. Znepokojujícím zjištěním byla osobní zkušenost s domácím násilím, s nímž se setkal každý desátý účastník průzkumu, což je poměrně vysoké číslo.

Dalším tématem práce je výskyt a důsledky žárlivosti. Ač byla jedním z nejběžněji se vyskytujících příčin konfliktů v partnerství, pouze jeden respondent ji označil za nejčastější důvod k ukončení vztahu. Ani v jedné z otázek, jež se týkaly faktorů pro respondenty naprosto nepřijatelných, nebyla žárlivost příliš často označována. Znamenalo by to tedy, že jsou vůči ní lidé tolerantní a žárlivost druhého partnera jsou schopni akceptovat.

Pokud jde o nevěru, výsledky šetření ukázaly, že je jedním z nejběžnějších negativních jevů, s nimiž se lidé v partnerství setkávají. Zároveň je podle respondentů jedním z nejčastějších důvodů ukončení vztahu. Účastníci šetření ji ve většině případů nejsou schopni akceptovat a svému partnerovi by ji neodpustili. Každý si však pod

pojmem nevěra představuje něco jiného. Srovnáme-li výsledky průzkumu u obou pohlaví, dojdeme k závěru, že z nich nelze určit, zda nevěru hůře přijímají muži či ženy.

V průzkumu byli respondenti dotazováni na způsob řešení sporů, což bylo obsahem hypotézy č. 3. Výsledky ukázaly, že páry nejčastěji řeší vzniklé konflikty kompromisem a to jak ženy, tak i muži. Zároveň se však ukázalo, že ženy častěji při sporu buď trvají na svém nebo se snaží situaci řešit komunikací. Muži naproti tomu mnohdy konflikty spíše neřeší a raději je přejdou či ustoupí. Někteří jedinci uvedli, že při řešení sporu záleží především na okolnostech a momentální situaci a nedokáží si vybrat pouze jednu možnou odpověď.

Překvapivé bylo zjištění v otázce týkající se osobní zkušenosti se seznamováním se na internetu, z níž vyšlo najevo, že přesto, že je používání internetu v dnešní době součástí každodenního života mnoha lidí, většina respondentů s online seznamováním nemá žádné zkušenosti, a to především ženy. Výsledky šetření se tak příliš neshodují s průzkumy, které jsou uvedeny v poslední kapitole teoretické části zabývající se virtuální realitou. Podle dotazníkového šetření lze předpokládat, že lidé jsou při seznamování stále opatrní a internetovým seznamkám a fóřům příliš nedůvěřují.

Více než polovina respondentů se shodla na tom, že média mají malý vliv na fungování partnerských vztahů. Poměrně velká část účastníků však také uvedla, že média nemají na oblast partnerství žádný vliv. Pravdou je, že v dnešní době se s médii setkáváme takřka všude a vyskytují se kolem nás v takové míře, že už si člověk ani neuvědomuje jejich výskyt, natož aby vnímal jejich vliv na naše názory a chování, o čemž vypovídá mínění mnoha respondentů průzkumu. Proto se dá předpokládat, že určitý dopad média mají i na partnerské vztahy. Ne každý si to ale uvědomuje.

Jak již bylo v teoretické části práce zmiňováno, mnozí odborníci se shodují na tom, že ženy v porovnání s muži častěji řeší své problémy návštěvou odborníka. O tom vypovídají i výsledky uvedeného šetření, které tento jev potvrdily. I přesto však většina účastníků průzkumu uvedla, že by v případě ohrožení vztahu odbornou pomoc spíše nevyhledala a snažili by se tak vztahové problémy řešit sami.

Překvapující výsledky byly v otázkách č. 15 a 16, ve kterých měli respondenti určit, zda s výroky týkajícími se tradičního rozdělení mužů a žen v dnešní době souhlasí. Závěry byly velice rozmanité. Přesto však více lidí souhlasilo s tím, že by muž měl plnit funkci hlavy domácnosti a tudíž se postarat i o finanční stránku rodiny.

Naopak s rolí ženy, která především by měla vykonávat domácí práce, většina respondentů nesouhlasila. Hypotéza, která byla předem stanovena, se tak nepotvrdila. Z výsledků šetření tedy vyplývá, že v dnešní době lidé od mužů očekávají určitou finanční jistotu, ale od žen nevyžadují roli, která jim byla odedávna připisována, tzn. ochránkyně domácího krbu. Tyto výsledky se ztotožňují s názory autorů, kteří, jak je psáno v teoretické části práce, připisují tyto jevy společenskému postavení, které si ženy za dlouhá léta vydobýly.

Přesto, že bylo celé dotazování anonymní, je třeba počítat s tím, že výsledky mohou být zkreslené jako v jakémkoli jiném průzkumu. Rizika toho, že respondenti nepřiznají svůj skutečný názor na partnerství a zkušenost s konflikty s ním spojenými, jsou vysoká. Lze se tedy pouze domnívat, že většina účastníků průzkumu odpovídala podle pravdy. Nebezpečí zkreslení výsledků šetření může vyplývat i z důvodu malého počtu vzorku respondentů, který by bylo vhodné v rámci budoucího šetření rozšířit.

ZÁVĚR

Bakalářská práce byla v teoretické části zaměřena na pojednání o konfliktech v partnerství a jejich vlivu na stabilitu vztahu. Cílem praktické části práce bylo zjišťování názorů určitého počtu členů společnosti na problematiku partnerských vztahů. Zároveň se podařilo na základě dotazníkového šetření vyvrátit či naopak potvrdit předem stanovené hypotézy.

Průzkum ověřil teoretický poznatek, že jednou z nejčastějších příčin sporu mezi partnery je nevhodná komunikace, která vede mnohdy k ukončení vztahu. Naopak byla vyvrácena domněnka, že muži jsou oproti ženám méně tolerantní v otázce nevěry a nejsou schopni ji u své partnerky akceptovat. Dále se ukázalo, že muži neradi řeší konflikty a snáze je přejdou, ženy se naopak snaží řešit spory častou komunikací. Zároveň bylo zjištěno, že od mužů se sice i v dnešní době očekává určité finanční zajištění rodiny, ale u žen se již výhradní podíl na domácích pracích nevyžaduje.

Výsledky, které z průzkumu vyplynuly, byly i pro samotnou autorku práce zajímavé, jelikož jí pomohly nahlédnout hlouběji do problematiky partnerských vztahů. Tímto tématem se zabývalo již mnoho odborníků a je obtížné dospět k novým neotřelým závěrům. Přesto však autorka považuje za nezbytné upozornit na důležitost výběru partnera vhodného pro společné soužití či poukázat na způsoby jednání, které mohou zmírnit dopady konfliktů, eventuálně partnerské rozpory do značné míry eliminovat. Jak již bylo v průběhu práce zmiňováno, lidé nejsou geneticky předurčeni k párovému soužití. Z této skutečnosti vyplývají mnohé spory, k nimž mezi partnery v životě dochází. Podle odborníků nelze zajistit, aby byl partnerský vztah po celou dobu bezproblémový, je však třeba konfliktům předcházet, případně usilovat o jejich konstruktivní řešení.

Autorka si je plně vědoma faktu, že téma partnerských vztahů je příliš obsáhlé na to, aby je bylo možné postihnout souhrnně v jedné bakalářské práci. V rámci budoucího zkoumání podobného tématu proto doporučuje pro zkvalitnění celého šetření uvést v dotazníku otázky, které zasahují hlouběji do dané problematiky, navýšit vzorek respondentů na minimální počet pětset a zajistit jejich rovnoměrné rozložení z hlediska věku, vzdělání a pohlaví.

Může se zdát, že se téma konfliktů v partnerských vztazích týká především mladší generace, pro něž je budování partnerství v popředí jejich snah a zájmů. V budoucnosti by bylo vhodné zaměřit se v průzkumu více na osoby věkových skupin nad 30 let a na ty se základním vzděláním nebo výučním listem, tak, aby byl vzorek reprezentativní a více odpovídal reálnému rozložení obyvatel ve společnosti. Výsledky by tak nepodléhaly takové míře zkreslení, protože by je tvořila většina mladých a vzdělaných lidí, jako tomu bylo v daném šetření. Tito mladší a vzdělanější jedinci sice tvoří značné procento dnešní společnosti, nejsou však její dominantní částí.

Dalším aspektem ovlivňujícím vzorek respondentů a tudíž i výsledky může být způsob dotazování. Ne každý má možnost přístupu na internet a tudíž se zdá autorce jako nejvhodnější možné řešení dotazníkové šetření distribuovat v papírové podobě, která je sice v porovnání se sdílením na internetu finančně nákladnější a časově náročnější na přípravu a realizaci, lze však předpokládat, že je jedna z neúčinnějších.

Určitou roli při hodnocení výsledků hraje i ochota účastníků tohoto šetření odpovídat na poměrně intimní otázky. Pro větší objektivitu by bylo třeba zajistit větší vzorek osobně nezaangažovaných jedinců.

Vzhledem k poměrně rozsáhlému výkladu dané problematiky z pohledu odborníků v teoretické části bylo usouzeno, že již není třeba dalšího odborného výkladu a doplnění výsledků dotazníkového šetření ze strany expertů na mezilidské vztahy.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

- GILES, D. *Psychologie médií*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3921-2.
- KARSTEN, H. *Ženy – muži: Genderové role, jejich původ a vývoj*. 1. vyd. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-145-X.
- KŘIVOHLAVÝ, J. *Konflikty mezi lidmi*. 2. vyd. Praha: Portál, 2008. s. 17. ISBN 978-80-7367-407-6.
- MATĚJKOVÁ, E. *Jak řešit konflikty a problémy v partnerských vztazích*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-1832-3.
- MIKŠÍK, O. *Psychika osobnosti v období závažných životních a společenských změn*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-802-4616-001.
- PLZÁK, M. *Othelon aneb manuál o žárlivosti*. 3. upr. vyd. Praha: Motto, 1999, s. 61-64. ISBN 80-7246-020-X.
- PLZÁK, M. *Žena a muž*. 2. vyd. Praha: Motto, 2007. ISBN 978-7246-365-7.
- PONĚŠICKÝ, J. *Fenomén ženství a mužství: Psychologie ženy a muže, rozdíly a vztahy*. 1. vyd. Praha: Triton, 2003. ISBN 80-7254-350-4.
- PRAŠKO, J. *Asertivita v Partnerství*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. ISBN 978-80-247-1246-8.
- RENZETTI, C. M. a CURRAN, D. J. *Ženy, muži a společnost*, 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003. ISBN: 80-246-0525-2.
- ŠEVČÍK, D. a ŠPATENKOVÁ, N. a kol. *Domácí násilí: Kontext, dynamika a intervence*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-690-2.
- ŠMOLKA, P. *Výběr partnera: Pro nezadané i zadané*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-1080-3.
- URBAN, L., J. DUBSKÝ a K. MURDZA. *Masová komunikace a veřejné mínění*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-802-4735-634.
- UZEL, R. *Nevěra a co s ní*. 1. vyd. Praha: Petrklíč, 2010. ISBN 978-807229-241-7.

WHITE, G. L. a P. E. MULLEN. *Žárlivost: Teorie, výzkum a klinické strategie*. 1. vyd. Praha: Triton, 2006. ISBN 80-7254-708-9.

Seznam použitých internetových zdrojů

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Gender: Základní pojmy*: [online]. © 2. 4. 2012 [cit. 2013-03-1]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/gender_pojmy

EXPERTNÍ SKUPINA ALIANCE PROTI DOMÁCÍMU NÁSILÍ. *Domácí násilí*.

[online]. © 21. 4. 2007 [cit. 2013-02-1]. Dostupné z:

<http://www.domacinasili.cz/domaci-nasili/>

NOVÁK, T. *Taková normální žárlivost*. [online]. © 5. 11. 2008 [cit. 2013-2-24].

Dostupné z: <http://www.portal.cz/casopisy/pd/ukazky/takova-normalni-zarlivost/26337/>

STEM. *Reprezentativní výzkum 2006 – stem*. [online]. © 21. 4. 2007 [cit. 2013-03-1].

Dostupné z: <http://www.domacinasili.cz/statistiky/reprezentativni-vyzkum-2006-stem/>

Seznam ostatních zdrojů

JEDELSKÁ, E. Přátelství a lži na internetu. *Psychologie dnes*. 2010, roč. 16, č. 5, s. 15. ISSN 1212-9607.

KARÁSKOVÁ, I. Na manželství talent nestačí. *Mladá fronta Dnes*. 2013, roč. 24, č. 45, s. 5. ISSN 1210-1168.

SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ a TABULEK

Seznam grafů

Graf 1: Pohlaví.....	50
Graf 2: Věkové kategorie.....	51
Graf 3: Nejvyšší dosažené vzdělání.....	52
Graf 4: Sociální status.....	53
Graf 5: Osobní zkušenost s konflikty	54
Graf 6: Nejčastější důvody ukončení vztahů	55
Graf 7: Nepřijatelné situace	56
Graf 8: Způsoby řešení konfliktu.....	58
Graf 9: Co je nevěra.....	59
Graf 10: Aspekty podtrhující stabilitu vztahu	60
Graf 11: Mediální vliv	61
Graf 12: Seznamování na internetu	62
Graf 13: Odpuštění nevěry.....	63
Graf 14: Vyhledání odborné pomoci	64
Graf 15: Tradiční role mužů	65
Graf 16: Tradiční role žen.....	66

Seznam tabulek

Tabulka 1: Pohlaví.....	50
Tabulka 2: Věkové kategorie.....	51
Tabulka 3: Nejvyšší dosažené vzdělání.....	52
Tabulka 4: Sociální status.....	53
Tabulka 5: Osobní zkušenost s konflikty.....	54
Tabulka 6: Nejčastější důvody ukončení vztahů	55
Tabulka 7: Nepřijatelné situace	56
Tabulka 8: Způsoby řešení konfliktu.....	58
Tabulka 9: Co je nevěra.....	59
Tabulka 10: Aspekty podtrhující stabilitu vztahu	60
Tabulka 11: Mediální vliv.....	61

Tabulka 12: Seznamování na internetu	62
Tabulka 13: Odpuštění nevěry	63
Tabulka 14: Vyhledání odborné pomoci	64
Tabulka 15: Tradiční role mužů.....	65
Tabulka 16: Tradiční role žen	66

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A - Dotazník.....	I
----------------------------------	----------

PŘÍLOHY

Příloha A - Dotazník

Jmenuji se Klára Zymonová a jsem studentkou 3. ročníku university J. A. Komenského. Momentálně pracuji na bakalářské práci, která se zabývá konflikty partnerských vztahů a vlivy včetně mediálních, které mají na partnerství a řešení konfliktů dopad.

Vzhledem k vybranému tématu se některé otázky mohou zdát příliš soukromé a intimní. Mohu Vás však ubezpečit, že všechny odpovědi jsou zcela anonymní a budou zpracovány hromadně s odpověďmi jiných respondentů. Odpovídejte prosím podle pravdy. Budu ráda, když vyplníte tento dotazník, který nezabere déle než 5 minut.

1. Jste:
 - Muž
 - Žena

2. Do které věkové kategorie byste se zařadil/a?
 - 18-30 let
 - 31-40 let
 - 41-50 let
 - 51 a více

3. Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
 - Základní
 - Vyučen
 - Střední s maturitou, vyšší odborné (Dis.)
 - Vysokoškolské

4. V současné době jste:
 - Single
 - Zadaný/á
 - Ženatý/vdaná
 - Rozvedený/á
 - Vdovec/vdova

5. S jakým z uvedených konfliktů jste se již někdy v minulosti ve svém osobním životě setkal/a? *(možnost více odpovědí)*
- Žárlivost
 - Nevěra
 - Domácí násilí
 - Nevhodná komunikace
 - Alkohol, drogy a patologické hráčství
6. Co je podle Vašeho názoru nejčastějším důvodem ukončení vztahů? *(pouze jedna možná odpověď)*
- Nevěra
 - Žárlivost
 - Alkohol, agrese a patologické hráčství
 - Nesoulad v sexu
 - Vztah na dálku
 - Odlišnost povahy a zájmů
 - Finanční neshody
 - Nevhodná komunikace mezi partnery
 - Příliš málo času tráveného s partnerem
 - Jiné *(uved'te jaké)*
7. Které z uvedených možností jsou pro vás v partnerském vztahu naprosto nepřijatelné? *(možno více odpovědí)*
- Nevěra
 - Žárlivost
 - Alkohol, agrese a patologické hráčství
 - Nesoulad v sexu
 - Vztah na dálku
 - Odlišnost povahy a zájmů
 - Finanční neshody
 - Nevhodná komunikace mezi partnery
 - Příliš málo času tráveného s partnerem
 - Jiné *(uved'te jaké)*
8. Jakým způsobem řešíte konflikty? *(pouze jedna možná odpověď)*
- Neřeším a přeju je
 - Ustoupím
 - Kompromisem
 - Trvám si na svém
 - Jinak *(uved'te jak)*:

9. Co z uvedených možností považujete za nevěru? *(možno více odpovědí)*
- Nezávazný flirt
 - Sexuální představy partnera/partnerky související s jinou osobou
 - Líbání, držení za ruku
 - Sexuální styk s absencí citu
 - Ani jedno z uvedených
10. Co je podle Vašeho názoru v partnerském vztahu nejdůležitější? Seřad'te odpovědi od nejdůležitější po nejméně důležité - od shora dolů
- Důvěra
 - Tolerance a tvoření kompromisů
 - Správná a častá komunikace mezi partnery
 - Společný smysl pro humor
 - Společné zájmy, cíle
11. Myslíte si, že mají média určitý vliv na fungování partnerských vztahů?
- Zásadní vliv
 - Malý vliv
 - Žádný vliv
12. Máte osobní zkušenost se seznamováním na internetu?
- Ano
 - Ne
13. Nyní se prosím zaměřte na jednotlivé výroky a ohodno'te, do jaké míry s nimi souhlasíte... Nevěru svého partnera bych nikdy neodpustil/a.
- určitě ano
 - spíše ano
 - spíše ne
 - určitě ne
14. V případě, že by hrozilo ukončení vztahu, vyhledal/a bych odbornou pomoc.
- Určitě ano
 - Spíše ano
 - Spíše ne
 - Určitě ne
15. Muž je hlavou domácnosti a proto by se měl o finanční stránku rodiny postarat především on.
- Určitě ano
 - Spíše ano
 - Spíše ne
 - Určitě ne

16. Domácí práce (vaření, uklízení apod.) by měla zastávat převážně žena.

- Určitě ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Určitě ne

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Klára Zymonová

Obor: Sociální a mediální komunikace

Forma studia: prezenční studium

Název práce: Konflikty v partnerských vztazích a jejich vliv na stabilitu vztahu

Rok: 2013

Počet stran textu bez příloh: 65

Celkový počet stran příloh: 4

Počet titulů českých použitých zdrojů: 15

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 3

Počet ostatních zdrojů: 2

Vedoucí práce: PhDr. Milena Krislová